

بوتون دنيا پرولتارلاری، بیرلشین

کمونیسٹ حزبی نین مانیفستی

کارل مارکس و فردریخ انگلس

تاریخ و مارکسیستی ادبیات

باشلیقلار

مقدمه لر

۱۸۷۲ نجى ایل آلمان دیلینده نشرینه مقدمه

روس دیلینده ایکنجی نشرینه مقدمه

۱۸۸۳ نجى ایل آلمان دیلینده نشرینه مقدمه

۱۸۸۸ نجى ایل انگلیس دیلینده نشرینه مقدمه

۱۸۹۰ نجى ایل آلمان دیلینده نشرینه مقدمه

۱۸۹۲ نجى ایل لهستان دیلینده نشرینه مقدمه

۱۸۹۳ نجى ایل ایتالیا دیلینده نشرینه مقدمه

کمونیسٹ حزبى نین ماتیفستى

(۱) بورژوالار و پرولتارلار

(۲) پرولتارلار و کمونیستر

(۳) سوسیالیست و کمونیسٹ ادبیاتی

۱- مرتجع سوسیالیسم

(آ) فنودال سوسیالیسمی

(ب) خیردا بورژوا سوسیالیسمی

(ج) آلمان سوسیالیسمی یاخود "حقیقی" سوسیالیسم

۲- محافظهکار سوسیالیسم، یاخود بورژوا سوسیالیسمی

۳- تنقیدی اوتوپیک سوسیالیسم و کمونیزم
۴) مختلف مخالفتچی حزبله کمونیستترین مناسباتی
بعضی اصطلاحلارین فهرستی

تایپ الیین: الدوز آذری

کتابخانانین اینترنت آدرسه: <http://www.nashr.de/>

یاشار آذری نین ایمل آدرسه: yasharzarri@gmail.com

نشر کارگری سوسیالیستی نین مسئوله: یاشار آذری

یازیلان تاریخ: ۱۳۸۵

بوتون دنیا پرولتارلاری، بیرلشین

کارل مارکس و فردریخ انگلس

کمونیست حزبی نین مانیفستی

" کمونیست حزبینین مانیفستی " - علمی کمونیسمین بیرینجی پروگرام مدرکی دیر. بو مدرکده کارل مارکس و فردریخ انگلس بویوک تعلیمی نین اساسلاری مکمل و آردیجیل شکلده شرح ایدلیمیشدیر.

" کمونیست حزبینین مانیفستی " پرولتاریانی، کاپیتالیسمین سقوطی نین و سوسیالیست انقلابینین طنطنه-سنین لایدلیگینی عملی صورتده ثبوت ایدن پرولتار حرکتینین وظیفه و مقصد لرینی معین ایتدی.

" بو کیچیک کتابچا جلدلرله کتابلارا ده گر: مدنی دنیاتین بوتون متشکل و مبارزه ایدن پرولتاریا سی ایندیه ده ک بو کتابین روحی ایله یاشییر و حرکت ایدير " (و.ای.لنین)

۱۸۷۲ نجی ایل آلمان دیلینده نشرینه مقدمه

کمونستلر اتحادی، او زامانکی شرائطده، البته، آنجاق گیزیل بیر تشکیلات اولایلین بو بین الخلق کارگر تشکیلاتی ۱۸۴۷-نجی ایلین نوامبر آیندا لندنده کچیریلن کنگره ده آشاغیدا امضاء ایدهنلره حزبین اعلان اولونماق ایچون مفصل نظری و عملی برنامه سینی حاضر لاماغی تاپشیرمیشدی .

آشاغیداکی "مانیفست" بنله میدانا گلیمیش واونون ال یازماسی چاپ اولونماق ایچون فوریه انقلابیدان بیر نچه هفته اول لندنده گوندریلیمیشدی. بیرنجی دفعه آلمان دیلینده نشر ایديلن "مانیفستین" بو دیلده آلماندا، انگلستاندا و آمریکادا آزی اون یکی مختلف نشری چیخمشدیر. انگلیس دیلینده او، بیرنجی دفعه ۱۸۵۰-نجی ایله لندنده میس ائلان ماکفالین طرفیندن ترجمه ایديلیب. "Red Republican" دا درج ایديمیش، سونرا ۱۸۷۱-نجی ایله آمریکادا آزی اوچ مختلف ترجمه سی چیخمشدیر. فرانسه دیلینده "مانیفست" بیرنجی دفعه ۱۸۴۸ نجی ایل ژوئن عصیانتیدان بیر قدر اول پاريسده و یاخینلاردا نیویورکده "socialiste" ده چیخمشدیر. ایندی اونون تزه ترجمه سی حاضر لاناقدادیر. "مانیفست" آلمان دیلینده بیرنجی نشریندن آز سونرا لندنده لهستان دیلینده چیخمشدیر. روس دیلنده آتمشینیجی ایلدرده ژنوده چیخمشدیر. نشر ایديلندن آز سونرا دانمارک دیلینده ترجمه ایديلیمیشدیر.

سون ایگیری بش ایل عرضینده شرایط نه قدر چوخ دگیشیلیمیش اولسادا، بو "مانیفستده" انکشاف ایتدیریلن عمومی اساس مدعا بوتولوکده ایندی ده

تماما دوزگون اولراق قالماقدادیر. اونون آیری آیری یرلرینده بعضی دوزلیشتر ایتمک لازم گلردی. "مانیفستین" نوزونده دیلیدیگی کیمی، بو اساس مدعا لارین عملی تطبیقی هر یرده و همیشه موجود تاریخی شرایطن آسیلی اولاجاقدیر. بونا گوره ده ایکنجی بخشین آخیریندا پیشنهاده ایدیلن انقلابی تدبیرلرین هیچ ده مستقل اهمیتی اولماسی ادعا ایدیلیمیر. بو یر ایندی یازلیسایدی، بیر چوخ جهتدن آیری شکلده اولاردی. سون ایگیرمی بش ایل عرضینده ایری صنایعین اولدوقجا انکشاف ایتدیگی و بونونلایناشی اولراق، کارگر طبقه‌سینین حزب تشکیلاتینین انکشاف ایتدیگی، اولجه فوریه انقلابینین عملی تجربه‌سی، سونرادا سیاسی حاکمیتین بیرنجی دفعه ایکی آی عرضینده پرولتاریاتین اینده اولدوغی زمان پاریس کمونینین ویردیگی داهای بویوک عملی تجربه نظره آلینارسا، ایندی بو برنامه‌نین بعضی یرلری کهنه‌لمیشدیر. خصوصاً کمون ثبوت ایتدی که، کارگر طبقه‌سی حاضر دولت ماشینینا سادهجه بیهلنیم، اونی نوز مقصدلری ایچون ایشه سالایلمز" (باخ: فرانسده ده داخلی محاربه. بین‌الخلق کارگر بیرلیگی باش شوراسینین مراجعتی"، آلمان دیلینده نشری، صفحه ۱۹، اورادا بو فکر داهای دولغون شرح ایدیلیمیشدیر). سونرا، نوزلوگونه آیدیندیر که، سوسیالیست ادبیاتین تنقیدی حاضرکی زمان ایچون ناتمامدیر، چونکه فقط ۱۸۴۷-نجی ایله قدر اولان دوری احاطه ایدیر، هابنله آیدیندی که، مختلف مخالف‌تچی حزبلره کمونستلرین مناسباتی حقیقدهکی قیدلر (۴-نجی بخش)، هر چند بوگون ایچونده اساسا دوزگوندر، هر حالدا عملی صورتده تطبیق ایدیلیمک جهتدن کهنه‌لمیشدیر. چونکه سیاسی وضعیت تماما دگیشیلیمیش و اورادا گوسترین حزبلرین چوخونی تاریخی انکشاف یر اوزوندن سیلیب آتمیشدیر.

لاکن "مانیفست" تاریخی مدرک دیر و بیز اونی دگیشدیرمگه داها نوزوموزی حقلی بلمیریک. بلکه ده گلهجک نشرینه ۱۸۴۷-نجی ایلدن بو گونلره قدر کی دوری احاطه ایدن بیر مقدمه یازماق ممکن اولدی، بو نشر اصلا گوزله مه دیگیمیز حالدا بورا خیلدیغینا گوره، بنله بیر ایش ایچون مجالیمیز اولمادی.

لندن، ۲۴ ژوئن ۱۸۷۲-نجی ایل.

کارل ماکس، فردریخ انگلس

روس دیلینده ایکینجی نشرینه مقدمه

"کمونیست حزبینین مانیفسی-نین" باکونین طرفیندن ترجمه ایدیلمیش بیرینجی روس دیلینده نشری ۶۰-نجی ایللرین اوللرینده چیخمیشدیر، بو نشر "کولکول" مطبعه-سینده چاپ ایدیلمیشدی. او زمان "مانیفستین" روس دیلینده نشر ایدیلمه-سی غریبه ان چوخی غریبه بیر ادبی حادثه کیمی گورونه بیلردی. ایندی بنله بیر باخیش آرتیق ممکن اولمازدی.

پرولتاریا حرکتینین اوزمان (۱۸۴۷-نجی ایلین دسامبریندا) نه قدر محدود بیر ساحیه یاییلمیش اولدوغونی "مانیفستین" سون فصلی: مختلف مملکتلرده کی "مختلف مخالفتچی حزبلره کمونیستلرین مناسباتی" فصلی ان یاخشی گوستریر. همین فصلده روسیه و بیرلشمیش ایالتلر یوخدور. او زمان روسیه بوتون اورپا ارتجاعی-نین سون بویوک احتیاط قوه-سی ایدی و بیرلشمیش ایالتلره مهاجرت اروپا پرولتاریاسنین آرتیق قالان قوه-لرینی چکیب آپاریردی. بو مملکتلرین ایکیسی-ده اروپانی خام ماللا تجهیز ایدیردی و هابنله اونون صنایع معمولاتی ایچون ساتیش بازاری ایدی. دیمه-لی، او زمان بو مملکتلرین ایکیسی-ده اروپادا موجود اولان قاعده-لر ایچون هر حالدا دایاق ایدی.

ایندی بو وضعیت نه قدر ده دگیشیلیمیشدیر! اروپادان مهاجرت سایه-سینده شمالی آمریکا-دا اکین-چیلیک تولیدی-نین چوخ بویوک درجه-ده انکشافی ممکن اولموشدور و بودا نوز رقابتی-ایله اروپانین تورپاق ملکیتینی - هم ایری، همده خیردا توپراق ملکیتینی لاپ بینوره-سیندن متزلزل ایدیر. بوندان علاوه، همین

مهاجرت بیرلشمیش ایالتلره صنایع انکشافی ایچون نوز زنگین منبعلرینی انله بیر معیاردا و انله بیر سعی له استثمار ایتمگه گیریشمک امکاتی ویردی که، بودا قیسا مدتده غربی اروپاتین و خصوصیه انگلستانین صنایع انحصارینا سون قویمالیدیر. بو عامللرین هر ایکسی نوز نوبه سینده آمریکایادا انقلابی تاثیر گوستریر. نهنگ فرملرین رقابتی فرمولرین خیردا و اورتا توپراق ملکیتینه، آمریکانین بوتون سیاسی قورولوشونون اساسینی تشکیل ایدن بو ملکیته یواش یواش غالب گلیر، عین زماندا صنایع محاللاریندا بیرینجی دفعه اولاراق چوخلی پرولتاریا میدانا گلیر و سرمایه لر عقله گلمز درجه ده تمرکزلشیر.

روسیه کچهک! ۱۸۴۸-۱۸۴۹-نجی ایلر انقلابی زمانی تکجه اروپا مونارشلاری دگیل، هابنله اروپا بورژوالاری دا روس مداخله سینی تزهجه اویانماغا باشلایان پرولتاریا علیهینه یگانه نجات یولی حساب ایدیردیلر. تزاری اروپا ارتجاعی نین باشچیسو اعلان ایتیشدیلر. ایندی تزار انقلابین قاتچینده ساخلانان نظامی اسیری دیر، روسیه سه اروپادا انقلابی حرکاتین قاباقجیل دسته سیدیر.

"کمونیست مانیفستنین" وظیفه سی معاصر بورژوا ملکیتینین گله جکده لابد صورتده محو اولاجاغینی اعلان ایتمک ایدی: لاکن بیز روسیه ده سرعتله انکشاف ایدن کاپیتالیست جوشغونلوغی ایله و آجاق ایندی میدانا گلن بورژوا تورپاق ملکیتی ایله یاناشی اولاراق، تورپاغین یاریدان چوخونون کندلی کمون صاحبلیگینه اولدوغونی گوروروک. ایندی سنوال اولونور: روس کمونی-ابدائی عمومی تورپاق صاحبلیگینین، دوغرو دور، ایندی خیلی پوزولموش اولان بو فرمی-بلا واسطه عمومی صاحبلیگین ان عالی، کمونیست فرمینا کچه

بیلر؟ یوخسا، عکسینه بو کمون اولجه غربین تاریخی انکشافینا خاص اولان عینی داغیلما پروسه سیندن کچمه لیدیر؟
حاضر دا بو سنوالا ویریله بیله جک یگانه جواب آشاغیدا کیندان عبارت دیر. اگر روس انقلابی غریبه پرولتار انقلابی ایچون سیگنال اولار سا و بونلارین هر ایکسی بیر بیرینی تاماملار سا، اوندا معاصر روس کمون تورپاق ملکیتی کمونیسمه دوغری انکشافین باشلانغیج نقطه سی اولار بیلر.

لندن، ۲۱ ژانویه ۱۸۸۲ - نجی ایل .

کارل مارکس، فردریخ انگلس

۱۸۸۳ نجی ایل آلمان دیلینده نشرینه مقدمه

تاسف اولسون که، بونشرین مقدمه‌سینی من تک امضا لامالی اولورام. بوتون اروپا و آمریکا کارگر طبقه‌سنین هامیدان چوخ بورجلی اولدوغی مارکس هایگت قبرستانیندا دفن اییدلمیش و ایندی اونون قبری اوستونده بیرینجی اوتلار بیتمیشدیر. اونون وفاتیندان سونرا "مانیفستی" دگیشدیرمک ویا تاماملاق حقیقده هیچ بیر سوز اولایلمز. خصوصیله بونا گوره من بورادا آشاغیداکى سوزلری بیر داها تماما آیدین سویله‌مگی لازم بیلیرم.

بوتون "مانیفستین" آنا خطی بنله بیر اساس فکردن عبارتدیر که، هر بیر تاریخی دورون اقتصادی تولیدی و بونون لابد نتیجه‌سی اولان جامعه قورولوشی همین دورون سیاسی و عقلی تاریخینین اساسینی تشکیل ایدیر: بونا او یغون اولاراق (ابتدائی کمون تورپاق صاحبلیگی داغیلدیغی زماندان اعتبارا) بوتون تاریخ طبقاتی مبارزه تاریخی اولموشدور، انکشافین مختلف پله‌لرینده استثمار اولونان طبقه‌لرله استثمارچی طبقه‌لر آراسیندا، تابع طبقه‌لرله حاکم طبقه‌لر آراسیندا مبارزه تاریخی اولموشدور ایندی بو مبارزه‌انله بیر پله‌یه گلیب چاتمیشدیر که، استثمار ایدیلن و مظلوم طبقه (پرولتاریا) عین زماندا بوتون جامعه‌نی استثماردان، ظلم و طبقاتی مبارزه‌دن همیشه‌لیک آزاد ایتهدن، اونى استثمار ایدن و اونا ظلم ایدن طبقه‌دن (بورژوازدن) آزاد اولایلمز، - بو اساس فکر بوتونلوکله و فقط مارکسا

مخصوصاً^۱.

من بونی آرتیق دفعه لرله سویله میشم، لاکن ایندی بو سوزلری
"مانیفستین" نوز مقدمه سینده ده ویرمک لازم دیر.

فردریخ انگلس

لندن، ۲۸ ژوئن ۱۸۸۳-نجی ایل .

۱ - ف. انگلس

من اثرین انگلیس دیلینده ترجمه سنین مقدمه سینده یاز میشدیم (باخ: بونشر، صفحه ۱۸-۱۹):
"بیولوژی ایچون داروین نظریه سنین نه کیمی اهمیتی اولموشسا، تاریخ ایچون ده، ظنیمجه،
عینی اهمیتی اولاجاق بو فکره بیز هر ایکیمیز هله ۱۸۴۵-نجی ایلدن بیر نچه ایل اول تدریجا
یاخینلاشیردیق . بوسمده منیم مستقل صورتده نه قدر ایره لپله به بیلدیگیمی "انگلساندا کارگر
طبقه سنین وضعیتی" ادلی اثریم گوستر یز . ۱۸۴۵-نجی ایلین یازیندا من بروکسلده مارکسلا
تزه دن گوروشدوکده، او آرتیق همین فکری حاضر لامیشدی و، دیمک اولار، تامامورادا تکرار
ایتدیگیم کیمی، آیدین افاده لری منه شرح ایتدی. (۱۸۹۰-نجی ایل آلمان دیلینده نشرینه انگلسین
قیدی.)

۱۸۸۸ نجی ایل انگلیس دیلینده نشرینه مقدمه

"مانیفست" اولجه آنجاق آلمان کارگر تشکیلاتی، سونرالار بین الملل کارگر تشکیلاتی اولان و ۱۸۴۸-نجی ایلده قدر قاره ده کی سیاسی شرانطده لایب صورتده گیزیلی جمعیت حالیندا قالمالی اولان کمونیستلر اتحادی نین پروگرامی کیمی نشر ای دیلمیشدی. اتحادین ۱۸۴۷-نجی ایلین نوامبر آیندا لندنده کچیریلن کنگره ده مارکسا و انگلسه حزبین نشر اولونماق ایچون گنیش نظری و عملی پروگرامینی حاضرلاماق تاپشیریلمشدی. بو ایش ۱۸۴۸-نجی ایل ژانویه ده باشا چاتدیریلدی و آلمان دیلینده اولان ال یازماسی نشر اولونماق ایچون فوریه نین ۲۴-ده باشلاتان فرانسه انقلابیندان بیرنچه هفته اول لندنده گوندریلدی. فرانسه دیلینده ترجمه سی ۱۸۴۸-نجی ایل ژوئن عصیانیندان بیر قدر اول پاريسده چیخدی. میس اتلان ماکفارلین طرفیندن ای دیلن بیرنجی انگلیس دیلینده ترجمه سی ۱۸۵۰-نجی ایلده لندنده جورج جولیان هارنینین "Red Republican" دا چیخدی. همچنین دانمارک و لهستان دیل لرینده کی نشر لری ده چیخدی.

پرولتاریا ایله بورژوازی آراسیندا بیرنجی بویوک ووروشما اولان ۱۸۴۸-نجی ایل پاريس ژوئن عصیانین مغلوبیتی اروپا کارگر طبقه سینین اجتماعی و سیاسی طلب لرینی تزه دن بیر مدت آرخا صفیه کچیردی. فوریه انقلابینا قدر اولدوغی کیمی، او زاماندان اعتبارا حاکمیت یولوندا گینه ده آنجاق وارلی طبقه نین مختلف گروه لاری نوز آرالاریندا مبارزه ایدردی: کارگر طبقه سی

سیاسی فعالیت آزادلیغی یولوندا مبارزه ایتمگه و بورژوازینین رادیکال حصه‌سینین افراط قانادی موضعینی توتماغا مجبور ایدی. نظره چارپان هر بیر مستقل پرولتار حرکتی آمانسیزلیقلا یاتیریلیردی. مثلا پروس پلیسی کمونیستلر اتحادینین او زمان کلنده اولان مرکزی کمیته‌سینی تعقیب ایدیردی. مرکزی کمیته‌نین عضولری حبسه آلمیش و اون‌سکیز آی حبس‌خانادا ساخلاندیقان سونرا ۱۸۵۲-نجی ایلین اکتبر آیندا محکمه‌یه ویریلیمیشدیلر. "کمونیسترین کلن محاکمه‌سی" آدلانان بو مشهور محاکمه اکتبر آیینین ۴-دن نوامبرین ۱۲-قدر دوام ایتیمیشدی، متهلمردن ۷ نفری اوچ ایلدن التی ایله قدرحبس جزاسینا محکوم ایدیلیمیشدی. محکمه‌نین حکمی چیخاریلان کیمی اتحادین قالان عضولری اتحادی فورمال صورتده بوراخدیلار. "ماتیفیسته" گلدیکده، بو اثر او زماندان سانکی اونودولماغا محکوم ایدی.

اروپانین کارگر طبقه‌سی حاکم طبقه‌لر اوزرینه تزه هجوم ایچون تزه‌دن کفایت قدر محکم‌لندیگی زمان بین الملل کارگر بیرلیگی میدانا گلدی. لاکن اروپا آمریکانین مبارزه ایدن بوتون پرولتاریاسینی بیر یره توپلاییب بیرلشدیرمک کیمی معین بیر مقصدله یارانان بو بیرلیک، "ماتیفیسته" یازیلان پرینسیپلری درحال ایره‌لی سوره بیلیمزدی. انترناسیونالین پروگرامی او قدر گنیش اولمالی ایدی که، انگلیس ترد-یونیونلاری ایچونده، پرودونون فرانسده، بلژیکده، ایتالیا و اسپانیادا اولان پیگیرلری ایچونده، آلماندا لاسالچیلار^۱ ایچونده مناسب اولسون. بو پروگرامی همین حزبلرین هامیسینی قانع

^۱ - لاسال نوزی همیشه‌پیزی ایناندیریردی که، او، مارکسین شاگردی دیر و بونا گوره ده "ماتیفیست" زمینه سینده دورور. لاکن او، ۱۸۶۲-۱۸۶۴-نجی ایللرده آپاردیغی کتبه وی تشویقاتدا دولت کرهدیتی بوراخیلان تولید شرکترلی طلبیندن ایره لی گیتمیردی.

ایده‌بیل‌ه‌جک شکله یازمیش اولان مارکس بوتون امیدینی کارگر طبقه‌سینین ذهنی انکشافینا باغلا بیردی، بو انکشاف بیرگه فعالیت و متقابل فکر مبادلله‌سینین لایه محصولی اولمالی‌ایدی. نوزلوگونده سرمایه علیهینه مبارزه‌ده‌کی حادثه‌لر و کشمکشلر-همده غلبه‌لردن داها چوخ مغلوبیتلر-هر شنیه علاج ساییلب، کارگرلر طرفیندن بگه‌نینن مختلف واسطه‌لرین یارارسیزیغینی اونلارین شعورون چاتدیرمالی و اونلاری کارگر طبقه‌سینین آزادلیغا چیخماسی ایچون لازم اولان حقیقی شرایطی داها اساسلی صورتده باشا دوشمگه حاضرلامالی‌ایدی. دوغورداندا مارکس حقلی‌ایدی. ۱۸۷۴-نجی ایله انترناسیونال نوز فعالیتینی دایاندیردیغی زمان کارگرلر انترناسیونالین تاسیس ایدیلدیگی ۱۸۶۴-نجی ایله‌کینه نسبتا آرتیق تماما دگیشلمیش‌دیلر. فرانسه‌ده پرودونیسیم و آماندا لاسالچیلیق جان چکیشیردی و حتی اکثریتی هله بوندان چوخ اول انترناسیونال‌ایله علاقه‌نی کسمیش محافظه‌کار انگلیس ترد-یونیونلاری‌دا تدریجا گلیب انله بیر حده چاتیردی‌لر که، کچن ایل اونلارین سوانس‌دا کچیریلن کنگره‌سینین صدری^۱ بو زمان اونلارین آدیندان بنله دییه بیلدی: "قاره سوسیالیسمی داها بیزیم ایچون قورخولی دگیلدیر". دوغورداندا "مانیفست‌ده‌کی" پرینسیپلر بوتون مملکتلرین کارگرلری آراسیندا خیلی یاییلمیشدی.

بنله‌لیکله، "مانیفست" نوزی‌ده تزه‌دن قاباق جرگه‌یه کچدی. ۱۸۵۰-نجی ایلدن سونرا "مانیفستین" آلمان دیلینده متنی سویس‌ده، انگلستاندا و آمریکادا بیر نچه دفعه تزه‌دن چاپ ایدیلیمیشدی. ۱۸۷۲-نجی ایله او نیویورک‌دا انگلیس دیلینه ترجمه ایدیلیمیش و اورادا "woodhull and claffins"

^۱ - و بیوه‌ن.

"weekly" ده چاپ ای دیلمیشدی. همین انگلیس دیلینده متن ده "مانیفیست" فرانسه دیلینه ترجمه اولونوب، نیویورکدا "le socialiste" ده چاپ ای دیلمیشدی. بوندان سونرا آمریکادا انگلیس دیلینه بو و یا دیگر درجه ده تحریف ای دیلمیش آزی ایکی ترجمه سی چیخمیشدی، همده بونلاردان بیری انگلستاندا تزه دن نشر اولونوموشدی. باکونین طرفیندن ای دیلان روس دیلینده بیرینجی ترجمه سی ۱۸۶۳-نجی ایله یاخین ژنو ده گرتسه نین "کولوکول" مطبعه سینده چاپ ای دیلمیشدی، قهرمان و نرا زاسولچ طرفیندن ای دیلمیش روس دیلینده ای کینجی ترجمه سی ده گینه ژنو ده ۱۸۸۲-نجی ایله چیخمیشدی. دانمارک دیلینده تزه نشری ۱۸۸۵-نجی ایله ده کپنهاگن ده "Socialdemokratisk Bibliothek" ده چیخمیشدی، فرانسه دیلینده تزه ترجمه سی ۱۸۸۶-نجی ایله ده پاریس ده "le Socialiste" ده چاپ اولونوموشدی. همین ترجمه دن اسپان دیلینه ترجمه ای دیلیب، ۱۸۸۶-نجی ایله مادریده چاپ اولونوموشدی. آلمان دیلینه تکرار نشر لریندن هیچ دانیشماق دا لازم گل میر، بونلارین سای ای آزی اون ایکی ای دی. بیر نجه آ ی بوندان اول استامبول دا نشر ای دیلمه لی اولان ارمنی دیلینده ترجمه سینین چاپ ای دیلمه مه سینه سبب، منه دی یلدی گینه گوره، آنجاق بو اولموشدی که، ناشر، اوزرینده مارکسین آ دی یازیلان کتابی بورا خماقدان قورخوموش، ترجمه چی ایسه "مانیفستی" نوز اثری کیمی قلمه ویرمگه راضی اولمامیشدی. سونرالار آیری دیلره ای دیلان ترجمه لر حقیقده ایشیتیمیشم، لکن نوزوم اونلاری گورمه می شم. بنله لیکله، "مانیفیستین" تاریخی معین درجه ده معاصر کارگر حرکتینین تاریخی عکس ایتدیریر، حاضر دا "مانیفست" شبهه سیز، بوتون سوسیالیست ادبیاتینین ان چوخ یاییلمیش، ان چوخ بین الملل اهمیتی آلمیش

بیراثریدیر، سیبیردن کالیفرنیا یا قدر ملیون لارلا کارگرلرین قبول ایتدیگی عمومی بیر پروگرام دیر.

بونونلا بنله، بیر "مانیفستی" یازارکن، اونسی سوسیالیست مانیفستی آدلاندیرا بیلمز دیک. ۱۸۴۷-نجی ایله، بیر طرفدن، مختلف اوتوپیک سیستملرین طرفدارلاری: انگلستاندا آوانچیلر، فرانسهده فوریه‌چیلر سوسیالیست آدی ایله تانینمیشدیلا، همده بونلارین هر ایکسی آرتیق پوزولموش و تدریجا نولوب گیدن خالص طریقت حالی آلمیشدی، دیگر طرفدن،- سرمایه‌یه و منفعت‌ه هیچ بیر ضرر وورمادان بوتون اجتماعی بلالاری هر جور یاماغار واسطه‌سیله ساغالتماغی وعد ایدن مختلف اجتماعی تورکه چاره‌چیلر سوسیالیست آدی ایله تانینمیشدیلا. هر یکی حالدا بونلار کارگر حرکتیندان کناردا دوران و داها چوخ "علمی" طبقه‌لردن کمگ گوزله‌ین آداملارایدی. کارگر طبقه‌سینین خالص سیاسی چویریلیش لرین کفایت اولمادیغینی یقین ایدن و جامعه‌نی اساسلی صورتده تزدن قورماغین ضروری لیگینی ایره‌لی سورهن حصه‌سی او زمان نوزونی کمونیست آدلاندیریدی. بو، کمونیسمن بیر قدر کوبود، پیس جلال‌انمیش اولان خالص انستینکتیو بیر نوعی ایدی، لاکن او، ان اساس جهتی دویوردی و کارگر طبقه‌سی ایچریسینده او قدر قوه‌تلی اولموشدی که، اوتوپیک کمونیسم: فرانسه‌ده کوبه کمونیسمی، آلماندا ویتلینگ کمونیسمی یاراتمیشدی. بنله‌لیکله، ۱۸۴۷-نجی ایله سوسیالیسم بورژوا حرکتی، کمونیسم‌سه کارگر طبقه‌سینین حرکتی ایدی. سوسیالیسم، هر حالده قاره‌ده "معتبر" ایدی، کمونیسم‌سه عکسینه. بیز لاپ اولدن بو فکرده ایدیک که، "کارگر طبقه‌سینی فقط کارگر طبقه‌سی نوزی آزاد ایده بیلر" بونا گورده بو یکی آدان هانسینی سچمه‌لی

اولدو غوموز باره سینده هیچ بیر شبهه‌میز اولا بیلمزدی. بوندان علاوه، بو آددان ال چکمک سونرالاردا هیچ زمان فکریمیزه گلمه میشدیر.

"ماتیفست" بیزیم بیرگه اثریمیز اولسادا، من هر حالدا نوزومه بورج بیلیم قید ایدیرم که، اونون هسته‌سینی تشکیل ایدن اساس مدعا مارکسا مخصوصدور. همین مدعا بوندان عبارتدیر: هر بیر تاریخی دورده اوستون اقتصادی تولید و مبادلله اصولی و ضروری صورته بوندان آسیلی اولان جامعه قورولوشی انله بیر زمینه تشکیل ایدیرم که، همین دورون سیاسی تاریخی و اونون عقلی انکشاف تاریخی بو زمینه اساسلانیر و فقط بو زمینه اساسیندا همین دوری توضیح ایتمک اولار، بونا اویغون اولاراق بشریتین بوتون تاریخی (کمون تورپاق صاحبلینگینین موجود اولدوغی ابتدائی قبیلله جامعه‌سینین داغیلدیغی زماندان اعتبارا) طبقه‌لرین مبارزه‌سی، استثمارچی طبقه‌لرله استثمار اولونان طبقه‌لر، حاکم طبقه‌لرله محکوم طبقه‌لر آراسیندا مبارزه تاریخی اولموشدور، بو طبقاتی مبارزه‌نین تاریخی ایندی نوز انکشافیندا انله بیر پلهیه چاتمیشدیر که، استثمار اولونان و مظلوم طبقه-پرولتاریا-عین زماندا بوتون جامعه‌نی هر جور استثماردان، ظلمدن، طبقاتی بولگی و طبقاتی مبارزه‌دن همیشه‌لیک آزاد ایتمه‌دن، استثمارچی و حاکم طبقه‌نین-بورژوازی-نین-ظلمیدن نوزونی آزاد ایده بیلمز.

بیولوژی ایچون داروین نظریه‌سینین نه کیمی اهمیتی اولموشسا، تاریخ ایچونده، ظنیمجه، عین اهمیتی اولاجاق بو فکره بیز هر ایکیمیز هله ۱۸۴۵-نجی ایلدن بیرنچه ایل اول تدریجا یاخینلاشیردیق. بو سمتده منیم مستقل صورته نه قدر ایره‌للهیه بیلدیگیمی "انگلستاندا کارگر طبقه‌سینین وضعیتی" آدلی اثریم ان یاخشی گوستریر. ۱۸۴۵-نجی ایلین یازیندا من بروکسلده

مارکسلا تزه‌دن گوروشدو کده، او آرتیق همین فکری حاضر لامیشدی، و دیمک اولار، تماما بورادا تکرار ایتدیگیم کیمی آیدین افاده لرله منه شرح ایتدی. آشاغیدای سطرلری ۱۸۷۲-نجی ایل آلمان دیلینده نشرینه بیریله کده یازدیغیمیز مقدمه‌دن گتیریره‌م:

"سون ایگیری‌میش ایل عرضینده شرائط نه قدر چوخ دگیشیلیمیش اولسادا، بو "مانیفسته" انکشاف ایتدیریلن عمومی اساس مدعالار بوتولو کده ایندی‌ده تماما دوزگون اولراق قالماقدادیر. اونون آیری آیری یرلرینده بعضی دوزلیشلر ایتمک لازم گلردی. "مانیفستین" نوزونده دیلیندیگی کیمی، بو اساس مدعالارین عملی تطبیقی هر یرده و همیشه موجود تاریخی شرائطدن آسیلی اولاجاق، بونا گوره‌ده ایکنجی بخشین آخیریندا پیشنه‌ده ایدیلن انقلابی تدبیرلرین هیچ‌ده مستقل اهمیتی اولماسی ادعا ایدیلیمیر. بو یر ایندی یازیلسایدی، بیر چوخ جهتدن آیری شکلده اولاردی. ۱۸۴۸-نجی ایلدن اعتباراً^۱ ایری صنایعین اولدوقجا انکشاف ایتدیگی و بونونلا یاناشی اولراق کارگر طبقه‌سینین تشکیل‌تینین یاخشیشلاشیب بویودوگی^۲، اولجه فوریه انقلابین عملی تجربه‌سی، سونرادا سیاسی حاکمیتین بیرینجی دفعه ایکی آی عرضینده پرولتاریاتین الینده اولدوغی زمان پاریس کمونین ویردیگی دها بویوک عملی تجربه نظره آلینارسا، ایندی بو پروگرامین بعضی یرلری کهنه‌لمیشدیر. خصوصاً کمون ثبوت ایتدی که، "کارگر طبقه‌سی حاضر دولت ماشینینا ساده‌جه بیه‌لنیم، اونی نوز مقصدلری ایچون ایشه‌سالایلمز

^۱ - ۱۸۷۲-نجی ایل نشرینده "۱۸۴۸-نجی ایلدن اعتباراً" سوزلری عوضینه "سون ایگیری‌میش ایل عرضینده" یازیلیمیشدیر.

^۲ - ۱۸۷۲-نجی ایل نشرینده "یاخشیشلاشیب بویودوگی" سوزلری عوضینه "حزب تشکیل‌تینین انکشاف ایتدیگی" یازیلیمیش دیر.

"(باخ):" فرانسہده داخلی محاربه، بین الملل کارگر بیرلیگی باش شوراسینین مراجعتی". لندن، ترولف نشریاتی، ۱۸۷۱، صفحه ۱۵، اورادا بو فکر دها دولغون شرح ایدیلمیشدیر.) سونرا، نوزلوگونه آیدیندیرکه، سوسیالیست ادبیاتینین تنقیدی حاضرکی زمان ایچون ناتمام دیر، چونکه فقط ۱۸۴۷-نجی ایله قدر اولان دوری احاطه ایدیر، همچنین آیدیندیرکه، مختلف مخالفتچی حزبلره کمونیسترلرین مناسباتی حقیندهکی قیدلر (۴-نجی بخش)، هر چند بوگون ایچونده اساسا دوزگوندور، هر حالدا عملی صورتده تطبیق ایدیلمک جهتدن کهنه لمیشدیر، چونکه سیاسی وضعیت تماما دگیشیلیمیش و اورادا گوسترین حزبلرین چوخونی تاریخی انکشاف یر اوزوندن سیلیب آتمیشدیر. لکن "مانیفست" تاریخی سند دیر و بیز اونی دگیشدیرمگه دها نوزوموزی حقلی بیلمیریک".

تقدیم اولونان ترجمه مارکسین "کاپیتالی نین" چوخ حصه سینی ترجمه ایدن ج. ساموئل مورون دور. بیز بو ترجمه نی بیرلیکده نظردن کچیردیک و من تاریخه عاید توضیحات ایچون بیر نچه قید علاوه ایتدیم.

لندن، ۳۰ ژانویه ۱۸۸۸-نجی ایل.

فردریخ انگلس

۱۸۹۰ نجی ایل آلمان دیلینده نشرینه مقدمه

یوخاریداکی سطرلر یازیلاندان بری "مانیفستین" آلمان دیلینده تزه نشری طلب اولوندی، "مانیفستین" نوزونونده باشینا چوخ احوالات گلدی و بورادا بو بارهده دانیشماق لازم گلیر.

۱۸۸۲ نجی ایله ژنوده وئرا زاسولچین ایتدیگی ایکنجی روس دیلینده ترجمه‌سی چیخدی، بونا مارکسلا من مقدمه یازمیشدیق. تاسف که، من آلمان دیلینده ال یازماسینین اصلینی ایتیرمیشم، بونا گوره تزه‌دن روس دیلیندن ترجمه ایتمه‌لی اولورام، بو اثره، البته، آز خیر ویره‌جکدیر. همین مقدمه بودور:

"کمونیست حزبینین مانیفستی‌نین" باکونین طرفیندن ترجمه ایدیلیمیش بیرینجی روس دیلینده نشری آتمیشینجی ایللرین اوللرینده چیخمیشدیر، بو نشر "کولوکول" مطبعه‌سینده چاپ ایدیلیمیشدی. او زمان "مانیفستین" روس دیلینده نشر ایدیلیمه‌سی غریبه ان چوخی غریبه بیر ادبی حادثه کیمی گورونه بیلردی. ایندی بنله بیر باخیش آرتیق ممکن اولمازدی. پرولتاریا حرکاتینین او زمان (۱۸۴۸ نجی ایلین ژانویه‌سی^۱) نه قدر محدود بیر ساحه‌یه یاییلمیش اولدوغونی "مانیفستین" سون فصلی: مختلف^۲ مخالفچی حزبلره کمونیستلرین مناسباتی "فصلی ان یاخشی گوستریر. همین فصلده روسیه و بیرلشمیش ایالتلر یوخدور. او زمان روسیه بوتون اروپا ارتجاعی‌نین سون بویوک احتیاط قوه‌سی‌ایدی و بیرلشمیش ایالتلره مهاجرت اروپا

^۱ - ۱۸۸۲- نجی ایل روس دیلینده نشرینه مقدمه نین ال یازماسیندا "۱۸۴۸ نجی ایلین ژانویه سی" سوزلری عوضینه "۱۸۴۷-نجی ایلین دسامبری" یازیلیمیشدیر.

^۲ - ۱۸۸۲- نجی ایل روس دیلینه نشرینه مقدمه نین ال یازماسندا بو سوزدن اول "مختلف مملکتلرده کی" سوزلری علاوه ایدیلیمیشدیر.

پرونتاریاسینین آرتیق قالان قوه لرینی چکیب آپاردی. بو مملکتلرین ایکیسی ده اروپانی خام ماللا تجهیز ایدیردی و عین زماندا اونون صنایع معمولاتی ایچون ساتیش بازاری ایدی. دیمه لی، او زمان بو مملکتلرین هر ایکیسی اروپادا موجود اولان قاعده لر ایچون هر حالدا دایاق ایدی.

ایندی بو وضعیت نه قدرده دگیشیلمیشدیر! اروپادان مهاجرت سایه سینده شمالی آمریکا اکین چیلیک تولیدی نین چوخ بویوک درجه ده انکشافی ممکن اولموشدور و بودا نوز رقابتی ایله اروپانین تورپاق ملکیتینی-هم ایری، همده خیردا تورپاق ملکیتینی-لاپ بینوره سیندن منززل ایدیر. بوندان علاوه، همین مهاجرت بیرلشمیش ایالتلره صنایع انکشاف ایچون نوز زنگین منبع لرینی انله بیر معیاردا و انله بیر سعی له استنثار ایتمگه گیریشمک امکانی ویردی که، بو قیسا مدتده غربی اروپانین و خصوصیله انگلستانین صنایع انحصارینا سون قویمالیدیر. بو عامللرین هر ایکیسی نوز نوبه سینده آمریکایدا انقلابی معنادا تاثیر گوستریر. نهنگ فرملرین رقابتی نوز امگینی تطبیق ایدن^۱ فرملرین خیردا و اورتا تورپاق ملکیتینه، امریکانین بوتون سیاسی قورولوشونون اساسینی تشکیل ایدن بو ملکیته یواش یواش غالب گلیر؛ عین زماندا صنایع محالاریندا بیرنجی دفعه اولراق چوخلی پرونتاریا میدانا گلیر و سرمایه لر عقله گلمز درجه ده تمرکزلشیر.

روسیه یه کچه ک! ۱۸۴۸-۱۸۴۹-نجی ایللر انقلابی زماتی تججه اروپا مونارشلاری دگیل، هابنله اروپا بورژوالاری دا روس مداخله سینی تزهجه اویانماغا باشلایان پرونتاریا علییه نه یگانه نجات یولی حساب ایدیردی لر.

^۱ - نوز امگینی تطبیق ایدن "سوزلری انگلس طرفیندن ۱۸۹۰-نجی ایل آلمان دیلینده نشرینده علاوه ایدیلیمیشدیر.

تزاری اروپا ارتجاعی‌نین باشچیسى اعلان ایتیمیشدیله. ایندی تزار انقلابین قاتچینده ساخلانان نظامی اسیری دیر، روسیه‌سه اروپادا انقلابی حرکتین قاباقجیل دسته‌سیدیر.

"کمونیست ماتیفستی‌نین" وظیفه‌سی معاصر بورژوا ملکیتین گلجه‌کده لابد صورتده محو اولاجاغینی اعلان ایتک‌ایدی. لاکن بیز روسیه‌ده سرعتله انکشاف ایدن کاپیتالست جوشغونلوغی‌ایله و آنجاق ایندی میدانا گلن بورژوا تورپاق ملکیتی‌ایله یاناشی اولاراق، تورپاغین یاریدان چوخونون کندلی کمون صاحبلیگینده اولدوغونی گوروروک.

ایندی سنوال اولونور: روس کندلی کمونی^۱ -ابتدائی عموم تورپاق صاحبلیگینین، دوغرو دور، ایندی خیلی پوزولموش اولان بو فرمی-بلاواسطه عمومی صاحبلیگین ان عالی، کمونیست فرمینا کچه‌بلیر؟ یوخسا، عکسینه، بو کمون اولجه غربین تاریخی انکشافینا خاص اولان تزه داغیلما پروسه‌سیندن کچمه‌لیدیر؟

حاضرده بو سنوالا وريله‌بيله‌جک یگانه جواب آشاغیدا کیندان عبارت‌دیر. اگر روس انقلابی غربده پرولتار انقلابی ایچون سیگنال اولارسا و بونلارین هر ایکیسى بیربیرینی تاماملایارسا، اوندا معاصر روس کمون تورپاق ملکیتی کمونیسمه دوغری انکشافین باشلانغیج نقطه‌سی اولایبیر.

کارل مارکس، فردریخ انگلس

لندن، ۲۱ ژانویه ۱۸۸۲ - نجی ایل

^۱ - ۱۸۸۲ - نجی ایل روس دیلینده نشرینه مقدمه نین ال یازماسیندا "کندلی کمونی" (Bauerngemeinde) افاده‌سی عوضینه لاتین حرفلری ایله روس دیلینده "اوبشینا" (Obschtschina) سوزی یازیلیمیشدیر

گینه همین وقتلره یاخین ژنو ده لهستان دیلینده "کمونیست مانیفستینین" تزه ترجمه‌سی چیخدی.

سونرا "Socialdemokratisk Bibliothek" ده دانمارک دیلینده تزه ترجمه‌سی چیخدی. کپنهاگن، ۱۸۸۵. تاسف که بو ترجمه تمام دگیلیدیر؛ گورونور، ترجمه‌چی ایچون چتین‌لیک تشکیل ایدن بعضی مهم یرلر بوراخیلیمیشدیر و عومیتله بعضی یر لرینده سلیقه‌سیزلیک علامتی گورونور، بو دا خصوصاً اونا گوره تاسفلی دیر که، ترجمه‌چی، ایشیندن گوروندوگی کیمی، بیر قدر آرتیق دقت یتیرسیدی، چوخ گوزله نتیجه‌لره نائل اولایبیلردی. ۱۸۸۶-نجی ایله پاريسده "Le Socialiste" روزنامه‌سینده فرانسه دیلینده تزه ترجمه‌سی چیخدی؛ بو ایندییه قدر چیخان ترجمه‌لرین ان یاخشییسی دیر.

بو فرانسه ترجمه‌سیندن گینه همین ایله اسپان دیلینه ترجمه ایدیلیب اولجه مادریده "El Socialiste" روزنامه‌سینده، سونرا آبییرجا کتابچا شکلینده چاپ ایدیلدی: کارل مارکسین و ف. انگلسین "کمونیست حزبی نین مانیفستی".

مادرید، "El Socialiste" نشریاتی. ارنان کورتس کوچه‌سی، ۸.

غریبه بیر حال اولاراق بونی‌دا قید ایدیم که، ۱۸۸۷-نجی ایله بیر نفر استامبول نشرینه "مانیفستین" ارمنی دیلینده ترجمه‌سینین ال یازماسی تکلیف ایدیلیمیشدی؛ لاکن اوزرینده مارکسین آزادی اولان بیر اثری چاپ ایتمگه بو نجیب آدمین جسارتی چاتمیش و او، ترجمه‌چینین نوزونی مولف آدلاندیر ماسینی داها مناسب بیلمیش، ترجمه‌چیه بونا راضی اولمامیشدی.

آمریکادا بو و یا دیگر درجده درست ایدیلیمین مختلف ترجمه‌لر انگلستاندا

دفعه‌لرله نشر اولونموشدور. نهایت، ۱۸۸۸-نجی ایله درستی ترجمه میدانا گلدی. بونی دوستوم ساموئل مور ترجمه ایتیمیشدی و بو ترجمه چاپا ویریلندن اول هر ایکیمیز طرفیندن بیرلیکده بیر ده نظردن کچیریلیمیشدی. اونون آدی بنله دیر: "کارل مارکسین و فردریخ انگلسین" کمونیست حزبی نین مانیفستی" مولف طرفیندن نظردن کچیریلن، فردریخ انگلس طرفیندن رداکته اولونان و قیدلر ویریلن انگلس دیلینده ترجمه‌سی، ۱۸۸۸، لندن، ویلیام ریوس، ۱۸۵۰. فلیت- ستریت، ایسترن سنترال". همین نشره ویریدیگیم قیدلردن بعضیلری ایندیکی نشره‌ده داخل ایدیلیمیشدیر.

"مانیفستین" نوز طالعی اولموشدور. او، میدانا چیخارکن علمی سوسیالیسمین او زمان هله کیچیک اولان آوانگاردی طرفیندن روح یوکسک‌لیگی ایله استقبال ایدیلیمیشدی (بونی بیرینجی مقدمه‌ده گوستریلن ترجمه‌لر ثبوت ایدیر)، لاکن ۱۸۴۸-نجی ایلین ژوئن آیندا پاریس کارگرلرینین مغلوبیتیندن سونرا باشلانان ارتجاع اونو آرخا صفا چکمیشدی و، نهایت، ۱۸۵۲-نجی ایلین نوامبریندا کلن کمونیستلری محکوم ایدیلدیگه "قانونی اساسلا" قانوندان خارج اعلان ایدیلیمیشدی. فوریه انقلابی ایله علاقه‌دار اولان کارگر حرکاتی اجتماعی صحنه‌دن چیخمیش، اونونلا برابر "مانیفسته" آرخا صفا چکمیشدی.

اروپا کارگر طبقه‌سی آقاییق ایدن طبقه‌لرین حاکمیتی اوزرینه تزه‌دن هجوم کچمک ایچون گینه‌ده لازمینجا محکم‌لندیگه بین‌الملل کارگر بیرلیگی میدانا گلدی. اونون مقصدی اروپا و آمریکانین مبارزه ایدن بوتون کارگر طبقه‌سینی بیر بویوک اردو حالیندا بیر لشدیرمک ایدی. بونا گوره‌ده همین بیرلیک بلاواسطه "مانیفسته" شرح ایدیلن پرنسیپلردن باشلایا بیلمزدی. اونون انله

بیر پروگرامی اولمالی ایدی که، انگلیس ترد-یونیونلارینین، فرانسه، بلژیک، ایتالیا و اسپانیا پرودون چیلرینین و آلمان لاساچیلارینین^۱ اوزونه قاپیلاری باغلاماسین. انترناسیونالین نظامنامه‌سینه مقدمه حصه‌سی اولان بو پروگرامی مارکس انله بیر مهارتله یازمیشدیر که، بونی حتی باکونین و آتارشیست‌لرده اعتراف ایتمه‌لی اولموشدولار. "مانیفسته" ایره‌لی سورولن پرنسیپلرین قطعی غلبه‌سینه گلدیکده، بورادا مارکس تماما کارگر طبقه‌سینین ذهنی انکشافینا امید باغلاپیردی، بو انکشاف بیرگه فعالیتین و فکر مبادله‌سینین لابد محصولی اولمالی ایدی. کاپیتال علیهنه مبارزه‌ده‌کی حادثه‌لر و کشمکش‌لر-همده غلبه‌لردن داها چوخ مغلوبیتلر-هر شنیه علاج ساییلیب، مبارزه ایدنلرین او وقته قدر امید بسله‌دی‌کلی و اسطه‌لرین تام یارارسیزلیغینی اونلار گوسترمه‌یه بیلمزدی و اونلارین بینینی کارگرلرین آزادلیغا چیخماسی ایچون لازم اولان حقیقی شرانطی اساسلی صورتده باشا دوشمه‌یه داها چوخ قابل ایتمه‌یه بیلمزدی. دوغرونداندا مارکس حقلی ایدی.

۱۸۷۴-نجی ایلده انترناسیونال نوز فعالیتینی دایاندیردیغی زمان کارگر طبقه‌سی انترناسیونالین تاسیس ایدیلدیگی ۱۸۶۴-نجی ایلده گینه نسبتا آرتیق تماما دگیشلمیش ایدی. رمان مملکتلرینده پرودونیسیم و آلماندا نوزونه مخصوص لاساچیلیق جان چکیشیردی و حتی او زمانکی افراط محافظه‌کار انگلیس ترد-یونیونلاری‌دا تدریجا گلیب انله بیر حده چاتمیشدیرلار که،

^۱ - لاسال نوزی همیشه بیزی ایناندیریردی که، او، مارکسین "شاگردی دیر" و بونا گوره ده، آبدیدیرکه، "مانیفست" زمینه سینده دورور. لاسالین آردیجیل لاری صفینده اونون دولت کره دیتی بوراخیلان تولید شرکتلری حقیقده کی طلبیدن ایره لی گیتمه‌یه ن و بوتون کارگر طبقه سینی دولت کمگی طرفدار لاری ایله نوزونه کمگ طرفدار لارینا بولنلرین مسلله‌سی ابری ایدی.

۱۸۸۷-نجی ایلده اونلارین سوانس‌داکی کنگره سینین صدری^۱ بو زمان اونلارین آیدندان بنله دییه بیلیمشدی: "قاره سوسیالیسمی داها بیزیم ایچون قورخولی دگیل‌دیر". لاکن ۱۸۸۷-نجی ایلده قاره سوسیالیسمی دیمک اولار، آنجاق "مانیفیسته" شرح ایدلن نظریه ایدی. بنله لیکه، "مانیفستین" تاریخی معین درجه ده معاصر کارگر حرکتینین ۱۸۴۸-نجی ایلدن بری دوام ایدن تاریخی عکس ایتدیریر. حاضردا "مانیفست"، شبهه سیز، بوتون سوسیالیست ادبیاتینین ان چوخ یاییلمیش، ان چوخ بین الملل اهمیت آلمیش بیر اثر دیر، سیبیردن کالیفرنیا ق ۴در بوتون ممکنترین ملیونلار کارگرلرینین عمومی پروگرامی دیر.

بونولا بنله "مانیفست" چیخدیغی زمان بیز اونو سوسیالیست مانیفستی آدلاندیرا بیلیم‌دیک. ۱۸۴۷-نجی ایلده سوسیالیست دیبرکن ایکی قسم آدمالاری نظرده توتوردولار. بیر طرفدن، مختلف اوتوچیک سیستمترین طرفدارلارینی، خصوصیه انگلستاندا آوان‌چیلری نظرده توتوردولار، همده بونلارین هر ایکسی او زمان آرتیق پوزولموش و تدریجا نولوب‌گیدن خالص طریقت حالی آلمیشدی. دیگر طرفدن، مختلف اجتماعی تورکه چاره‌چیلری نظرده توتوردولار، که بونلاردا کاپیتالا و منفعت‌ه ازاجیق دا ضرر وورمادان، هر شنیه علاج ساییلان مختلف واسطه‌لرین و هر جور یاماق‌لارین کمگی‌ایله اجتماعی بلالاری آرادان قالدیرماق نیت‌ینده ایدیلر. هر ایکی حالدا بونلار کارگر حرکتیندان کناردا دوران و داها چوخ "علمی" طبقه‌لردن کمگ گوزله‌ین آناملارایدی. کارگرلرین خالص سیاسی چویریلنیشلرین کفایت اولمادیغینی

^۱ - و. بیوه‌ن.

یقین ایدن و جامعەنی اساسلی صورتده تزه‌دن قورماغی طلب ایدن حصه‌سی، عکسینه، او زمان نوزونی کمونیست آدلاندیریردی. بو، هله پیس جلال‌لتمیش، بیر چوخ جهتن کوبود اولان فقط اینستیکتیو بیر کمونیسیم ایدی؛ لاکن بو کمونیسیم او قدر گوجللی اولدی که، ایکی اوتوپیک کمونیسیم سیستمی: فرانسه‌ده کابه‌نین "ایکاری" کمونیسیمینی، آلماندا ویتلینگ کمونیسیمینی یاراتدی.

۱۸۴۷-نجی ایلهده سوسیالیسم بورژوا حرکاتی، کمونیسیمسه کارگر حرکاتی دیمک ایدی. سوسیالیسم، هر حالدا قاره‌ده، تاما مقبول ساییلیردی، کمونیسیمسه عکسینه. بیز آرتیق او زمان تام قطعیتله بو فکرده ایدیک که، "کارگر طبقه‌سینی فقط کارگر طبقه‌سی نوزی آزاد ایده بیلر" بونا گورده بیزیم بو ایکی آدان هانسینی سچمه‌لی اولدوغوموز باره‌سینده بیرجه دقیقه‌ده شبهه‌میز اولما بیلیمزدی. بو آدان ال چکمک سونرالاردا هیچ زمان فکریمیزه گلمه میشدیر.

"بوتون مملکتلرین پرولتارلاری، بیرلشین" قیرخ‌ایکی ایل بوندان قاباق، پرولتاریانین نوز طلبری ایله چیخیش ایتدیگی بیرینجی انقلاب اولان پاریس انقلابی عرفه‌سینده بیز بو شعارلا دنیا یا مراجعت ایتدیگی میز زمان بونا چوخ آز آدم رای ویردی. لکن ۱۸۶۴-نجی ایل سپتامبر آیینین ۲۸-ده غربی اروپا مملکتلرینین چوخونون پرولتارلاری حرمتله یادایدیلن بین‌الملل کارگر بیرلیگینده بیرلشدیلر. دوغرو دور، انترناسیونال نوزی جمععی دوققوز ایل یاشادی. لکن بوتون مملکتلرین پرولتارلاری آراسیندا اونون یاراتدیغی ابدی اتحادین هله‌ده یاشادیغینی و حتی همیشه کیندن داها گوجللی اولدوغونی بو گونکی گون ان گوزهل ثبوت ایدیر. زیرا بو گون، من بو سطرلری یازیرکن،

اروپا و امریکا پرولتاریاسی نوز مبارز قوه لرینه باخیش کچیریر، بو قوه لر بیرینجی دفعه اولاراق بیر اردو حالیندا، بیر بایراق آلتیندا، ان یاخین بیر مقصد یولوندا بسیج ایدیلمیشدیر که، بو مقصده هله ۱۸۶۶-نجی ایلده انترناسیونالین ژنو کنگره سی طرفیندن و ایکینجی دفعه ۱۸۸۹-نجی ایلده پاریس کارگر کنگره سی طرفیندن اعلان ایدیلن سکیز ساعتلیک نرمال ایش گونونون قانون ویرجی لیک یولی ایله حیاتا کچیریلمه سینه نائل اولماقدان عبارتدیر. بو گونکو گونون منظره سی بوتون مملکتلرین کاپیتالستلرینه و تورپاق صاحب لرینه گوستیریر که، ایندی بوتون مملکتلرین پرولتارلاری دوغروانداندا بیرلشمیشلر.

کاش ایندی مارکس ساغ اولوب منیمله یان یانا بونی نوز گوزلری ایله گورهیدی!

ف. انگلس

لندن، ۱ مه ۱۸۹۰-نجی ایل.

۱۸۹۲ نجی ایل لهستان دیلینده نشرینه مقدمه

"کمونیست مانیفستی" لهستان دیلینده تزه دن نشر ایتمک ضرورتی نین میداننا کلمه سی تام بیر چوخ نتیجه لر چیخارماغا امکان ویریر.

هر شنیدن اول دفته لایقدیر که، سون زمانلار "مانیفست" اروپا قاره سینده ایری صنایعین انکشافی نین بیر نوع گوستریجیسی اولموشدور. بو و یا دیگر مملکتده ایری صنایع انکشاف ایتدیجه، همین مملکتین کارگرلری ایچریسینده کارگر طبقه سینین وارلی طبقه لر علیه نه نوز موضعینی آیدین لاشدیرماق سعی گوجلنیر، کارگرلر آراسیندا سوسیالیست حرکاتی گنیشلنیر و "مانیفسته" اولان طلب آرتیر. بنله لیکله، بو و یا دیگر مملکتین دیلینده "مانیفستین" نچه نسخه یاییلماسینا اساسا هر بیر مملکتده نه اینکه کارگر حرکاتینین وضعیتینی، هابنله ایری صنایعین انکشاف درجه سینده کفایت قدر درست معین ایتمک اولار. بونا گوره ده "مانیفستین" لهستان دیلینده تزه نشری لهستاندا صنایعین خیلی ترقی ایتدیگینی گوستریر. "مانیفستین" سون نشری نین چیخدیگی وقتدن بری کچن اون ایل عرضینده بنله بیر ترقینین حقیقتا باش ویردیگینه هیچ بیر شبهه اولایلمز. لهستان تزارلیغی، کنگره لی لهستان روسیه امپراطورلو غونون ایری صنایع بخشی اولموشدور. روسیه صنایعی مختلف یرلره سپه نلمیش اولدغی حالدا بیر حصه سی فنلاند خلیجی یاخینلیغیندا، بیر حصه سی مرکزده (مسکو و ولادیمیر)، بیر حصه سی ده قره دریا و آروف دریاسی ساحل لرینده یرلشدیگی، قالانی داها ایری یرلره سپه لندیگی حالدا، لهستان صنایعی نسبتا کیچیک بیر ساحه یه توپلان میشدیر و بنله بیر

تمرکز لشمه‌نین هم اوستونلوکلرینی، همده مساعد اولمایان سمت لرینی حس ایدیر. رقابت ایدن روس کارخانه صاحب‌لری لهستان لیلاری روس لاشدیرماغی قیزغین آرزو ایتدیکلرینه باخمایارق، لهستان علیهنه محافظه گمرکی قویولماسینی طلب ایده رکن بو اوستونلوکلری اعتراف ایتیش اولدولار. هم لهستان کارخانه صاحب‌لری، همده روسیه حکومتی ایچون مساعد اولمایان سمتلر لهستان کارگرلری آراسیندا سوسیالیسم مفکوره لرینین سرعتله یاییلماسیندا و "مانیفسته" اولان طلبین آرتماسیندا نوزونی گوستریر. لاکن روس صنایعی نی نوتوب کچمیش اولان لهستان صنایعی نین بو سرعتی انکشافی نوز نوبه سینده لهستان خلقینین توکن مز حیات قوه سینه تزه بیر ثبوت و اونون گله جکده ملی رستاخیز ایچون عین بیر تضمین دیر. تزه دن مستقل و گوجلی لهستان یارانماسی تکجه لهستان لیلارا دگیل، هابنله بیزیم هامیمیزا عاید اولان بیر مسئله دیر. اروپا ملت لرینین صمیمی بین الملل همکاریغی فقط بو شرطله ممکن دور که، بو ملت لردن هر بیر یی نوز ایونین تام صاحبی اولسون. ۱۸۴۸-نجی ایل انقلابیندا پروتلاریانین بایراغی آلتیندا پروتلار مبارزلری نتیجه اعتباریله آنجاق بورژوازی نین گورمه لی اولدوغی بیر ایشی گوردولر و بو انقلاب عین زماندا نوز وصیلری اولان لونی بناپارتین و بیسمارکین الی ایله ایتالیایا، آلمانا، مجارستانا استقلالیت ویردی. ۱۷۹۲-نجی ایلدن بری انقلاب ایچون بیرلیکده بوتون بو اوچ مملکتین گوردوگی ایشدن داها چوخ ایش گورموش اولان لهستانی ۱۸۶۳-نجی ایلده اونون قوه لریندن اون قات آرتیق اولان روس قوه لرینین تضییقی آلتیندا اینله دیگی زمان کمکسیز بوراخیلار. شلاختلار لهستانین استقلالیتینی نه مدافعه ایده بیلدی، نه ده لهستان ایچون تزه دن استقلالیت قازانا بیلدی؛ بورژوازی ایچون ایندی بو

استقلالیت آزی اهمیت سیز دیر. اروپا مملکتلرینین آهنگدار همکارلیغی ایچون بو استقلالیت هر حالدا ضروری دیر^۱. بو استقلالیتی آنجاق جوان لهستان پرولتاریاسی الده ایده بیلر، همده اونون الینده همین استقلالیت تماما تضمین ایدلمیش اولار. زیرا لهستانین استقلالیتی لهستان کارگرلرینین نوزلری ایچون ضروری اولدوغی کیمی، بوتون قالان اروپانین کارگرلری ایچونده ضروری دیر.

ف. انگلس

لندن، ۱۰ فوریه ۱۸۹۲-نجی ایل.

^۱ - لهستان دیلینده کی نشرینده بو جمله ویریلمه میشدیر.

۱۸۹۳ نجی ایل ایتالیا دیلینده نشرینه مقدمه

ایتالیا اوخوجوسونا

"کمونیست حزبینین ماتیفستی-نین" چاپ ایدیلمه-سی ۱۸۴۸-نجی ایل ۱۸-مارس گونی-ایله، میلان و برلینده-کی انقلاب-لارلا، دیمک اولار، بیر وقته دوشدی؛ بو انقلاب-لار، بیبری اروپا قاره-سینین مرکزینده، دیگر مدیترانه دریاسی مملکتلرینین مرکزینده یاشایان ایکی ملتین، او زمانا قدر داغینیق-لیق و داخلی رستاخیزلر اوزوندن ضعیف-لشمیش اولان و بونون نتیجه-سینده یاد انل-لیلرین حکمرانلیغی آلتینا دوشن ایکی ملتین ساحلی عصیان-ایدی. اگر ایتالیا اطریش امپراتورلوغونا تابع ایدیلمیشدیسه، آلمان داها دولایی یوللا اولسادا، بوتون روسیه تزاری-نین بوندان آز حس ایدیلمه-ین ظلمی آلتیندا-ایدی. ۱۸۴۸-نجی ایل ۱۸-مارسین نتیجه-سی ایتالیا و آلمانین بو رسوای-چی لبقدان آزاد ایدیلمه-سی اولدی؛ اگر ۱۸۴۸-نجی ایلدن ۱۸۷۱-نجی ایله قدر اولان مدتده بو ایکی بویوک ملت برپا ایدیلمیش و انلارین استقلالیتی بو و یا دیگر شکله نوزلرینه قایتاریل-میشدیسا، کارل مارکسین دیدیگی کیمی، بو اونا گوره اولموشدی که، ۱۸۴۸-نجی ایل انقلابینی یاتیرمیش اولان آدم-لار نوزلری نوز اراده-لرینین عکسینه اولاراق بو انقلابین وصیلری اولموشدولار.

بو انقلابی یارادان هر یرده کارگر طبقه-سی ایدی، کارگر طبقه-سی کوچه سنگرلری قورور و نوز جاتیندان کچیردی. لاکن تکجه پاریس کارگرلری حکومتی بیخارکن بورژوا قورولوشونو دا بیخماق کیمی تماما معین نیت گودوردولر. بونولا بنله، اولار کارگر طبقه-سی ایله بورژوازی آراسیندا اولان

لابد ضدیتی باشا دوشوردولر سده، نه مملکتین اقتصادی انکشافی، نه ده فرانسه کارگر کتله سینین معنوی انکشافی هله انله بیر سطحه چتامیشدیر که، اجتماعی دگیشیکلیک ممکن اولسون. بونا گوره ده انقلابین بهره لری نتیجه اعتباریله کاپیتالستلر طبقه سینه چتدی. دیگر مملکتلرده-ایتالیادا، آلماندا، اطریشده کارگرلر لاپ اولدن آنجاق بورژوازی نین حاکمیت باشینا کچمه سینه کمک ایتمکه کفایت لندیلر. لکن هیچ بیر مملکتده ملی استقلالیت اولمادان بورژوازی نین حکمرانلیغی ممکن دگیل دیر. بونا گوره ۱۸۴۸-نجی ایل انقلابی او زمانا قدر بیرلیک و استقلالیتی اولمایان ایتالیا، آلمان و مجارستان کیمی ملتله بیرلیک و استقلالیت ویرمه لی ایدی. ایندی ده نوبه لهستانین دیر. بنله لیکله، ۱۸۴۸-نجی ایل انقلابی سوسیالیست انقلابی اولماسادا، سوسیالیست انقلابی ایچون یول آچدی، زمینه حاضر لادی. بوتون مملکتلرده ایری صنایعین جوشغون انکشافی سایه سینده بورژوا قورولوشی سون قیرخ بش ایل عرضینده هر یرده سایجا چوخلی اولان، بیرلشمیش و گوجلی پرولتاریا یاراتمیشدیر؛ بنله لیکله، بورژوا قورولوشی، "ماتیفستین" دیلی ایله دیسک، نوز قیر قازان لارینی دوغورموشدور. هر بیر آیریجا ملتین استقلالیت و بیرلیگی یارادیلمادان نه پرولتاریانین بین الملل بیرلیگی، نه ده عمومی مقصدلره چاتماق ایچون بو ملتلرین دینج و شعورلی همکارلیغی ممکن دگیل دیر. ۱۸۴۸-نجی ایله قدر موجود اولان سیاسی شرانطده ایتالیا، مجار، آلمان، لهستان و روس کارگرلرینین معین بیر عمومی بین الملل فعالیتینی هیچ تصور ایتمک اولمازدی!

دیمه لی، ۱۸۴۸-نجی ایل دویوش لری عبث دگیل دی. بیزی بو انقلابی دوردن آیران قیرخ بش ایل ده هدر گیتمه میشدیر. اونون بهره لری یتیشمگه باشلابیر و

من آنجاق ایسته‌ردیم که، "مانیفستین" اصلی‌نین چاپندان چیخماسی بین‌الملل انقلابین مژده‌چیسی اولدوغی کیمی، بو ایتالیا دیلینده ترجمه‌نینده چاپدان چیخماسی ایتالیا پرولتاریا سینین غلبه‌سینین خوش مژده‌چیسی اولسون.

"مانیفست" کاپیتالیسمین کچمیشده اوینادیغی انقلابی رولا تماما حق ویریر. بیرینجی کاپیتالیسیت ملت ایتالیا اولموشدور فنودال اورتا عصرلرینین سونوندا معاصر کاپیتالیسیم دورونون باشلانغیجیندا نهنگ بیر سیما میدانا گلیمیشدی. بو سیما اورتا عصرلرین سون شاعری و عین زاماندا تزه دورون بیرینجی شاعری اولان ایتالیالی دانته‌دیر. ۱۳۰۰-نجی ایله اولدوغی کیمی، ایندی‌ده تزه بیر تاریخی دور باشلانیر. ایتالیا بیزه بو تزه دورون، پرولتار دورونون میدانا گلدیگی ساعتی قلمه آلا بیلن تزه بیر دانته ویره‌جک؟

فردریخ انگلس

لندن، ۱ فوریه ۱۸۹۳-نجی ایله

کمونیسٹ حزبى نین مانیفستی

اروپادا بیر کابوس دولاشماقدادیر-کمونیسم کابوسی. کهنه اروپانین بوتون قوهلری: پاپ و تزار، مهترینخ و گیزو، فرانسه رادیکالاری و آلمان پلیس لری بو کابوس علیهینه مقدس بیر تعقیب ایچون بیرلشمیش لر.

هیچ انله بیر مخالفتچی حزب وار که، حاکمیت باشیندا دوران دشمن لری اونى کمونیسٹ حزبى آدلاندیریب بدنام ایتمه سینلر؟ هیچ انله بیر مخالفتچی حزب وار که، ایستر مخالفتین نسبتاً قاباقجیل نماینده لرینى، ایسترسده نوز ارتجاعی دشمن لرینى کمونیسده اتهام ایدیب دامغالاماسین؟ بو فاکتدان ایکی نتیجه چیخیر.

آرتیق بوتون اروپا قوهلری کمونیسٹی بیر قوه حساب ایدیر. آرتیق ایندی کمونیسترلرین نوز باخشلا رینى، نوز مقصدلرینى، نوز نیتلرینى بوتون دنیا مقابلینده آچیق سویله مهلى اولدقلاری و کمونیسم کابوسی حقیقده کی افسانه لر علیهینه حزبین نوز مانیفستینى ایره لی سورمه لی الدولقاری وقت کلیب چاتمیشدیر.

بو مقصدله ان مختلف ملت لرین کمونیسترى لندنده توپلاشیب انگلیس، فرانسه، آلمان، ایتالیا، فنلاند و دانمارک دیلرینده نشر اولونان آشاغیداکى "مانیفستی" ترتیب ایتدیلر.

بورژوالار و پرولتارلار^۱

ایندی‌یه قدر موجود اولان بوتون جامعه‌لرین تاریخی^۲ طبقه‌لر مبارزه‌سی تاریخی اولموشدور.

آزاد انسانلا قول، پاتریسین ایله پلبین، ملکه‌دارلا تحکیملی، اوستا^۳ ایله شاگرد، مختصر، ظالمه مظلوم آراسیندا ابدی بیر ضدیت اولموش، اولار گاه گیزیلی و گاهدا آچیق شکلده دائم بیربیریه مبارزه آپارمیشلار و بو مبارزه

۱- بورژوازی دیدیکده، اجتماعی تولید واسطه‌لرین مالکی اولوب، مزدلی امکن استفاده ایند معاصر سرمایه‌دارلار طبقه‌سی نظرده توتولور. پرولتاریا دیدیکده، نوز تولید واسطه‌لرین محروم اولوب، یاشاماق ایچون نوز ایش قوه‌سینی ساتماغا مجبور اولان معاصر مزدلی کارگرلر طبقه‌سی نظرده توتولور. (۱۸۸۸-نجی ایل انگلیس دلینده نشرینه انگلسین قیدی)

۲- یعنی یازیلی ماعخذلر شکلنده بیزه گلیب چاتان بوتون تاریخ. جامعه‌نین تاریخدن اولکی دوری، بوتون یازیلی تاریخدن اولکی اجتماعی قورولوشی ۱۸۴۷-نجی ایله دیمک اولار، هله اصلا معلوم دگیلدی. او زماندان بری کچن منته هاکس هانوزن روسیه‌ده تورپاق اوزرینده کمون ملکیتی اولدوغونی کشف ایتمشدیر، ماوره ر ثبوت ایتمشدیرکه، بو ملکیت بوتون آلمان طایفه‌لرینین تاریخی انکشافی‌نین باشلانغیج نقطه‌سینی تشکیل ایدن اجتماعی بینوره اولموشدور و تدریجا آیدینلاشمشدیر که، تورپاق اوزرینده عمومی صاحبلیگین موجود اولدوغی کند کمونی هندوستاندان توموش ایرلنده قدر هر برده ابتدائی جامعه فرمی دیر و یا کچمیشده بنله اولویدور. بو ابتدائی کمونیم جامعه‌سینین داخلی قورولوشونی، بو قورولوشون تیپیک فرمینی مورگان آیدینلاشدیرمیش، نهایت، قبیله‌نین حقیقی ماهیتینی و اونون طایفا ایچریسینده کی موضعینی کشف ایتکه بو ایش باشا چاتدیرمیشدیر. بو ابتدائی کمون داغیلارکن جامعه طبقه لشیب خصوصی طبقه‌لره و نهایت آنتاکنونیست طبقه‌ره بولونمگه باشلائی‌یر. من همین داغیما پروسه سینی آشاغیداکي اثریمنده نظر دن کچیرمگه چالیشمیشام:

۲، “Der Ursprung der Familie , des Privateigentums und des Staats”
Auf) Stuttgart.
۱۸۸۶. (باخ: ف. انگلس. عائله‌نین، خصوصی ملکیتین و دولتین منشئی. ک. مارکس و ف. انگلس. سچلمیش ایکی جلدلیک اثر لری، ۲-نجی جلد)، ۱۸۸۸-نجی ایل انگلیس دلینده نشرینه انگلسین قیدی./

۳- استادکار- کارگاه‌ینتام حقوقی عضو، کارگاه داخلینده اوستادیر، کارگاهین باشچسی دگیلدیر. ۱۸۸۸-نجی ایل انگلیس دلینده نشرینه انگلسین قیدی./

همیشه بوتون جامعه بیناسینین انقلابی صورته تزه‌دن قورولماسی و یا مبارزه ایدن طبقه‌لرین هامیسینین محو اولماسی ایله نتیجه‌لنمیش‌دیر. اولکی تاریخی دورلرده بیز، دیمک اولار، هر یرده جامعه‌نین تماما مختلف سلکله پارچالاندیغینی-مختلف اجتماعی موضع‌لرین تام بیر پله‌کانینی گوروروگ. قدیم رده پاتریسین‌لره، شوالیه‌لره، پلبین‌لره، قول‌لارا، اورتا عصرلرده فنودال آق‌لار، واسال‌لارا، اوستادکارلارا، شاگردلره، تحکیم‌لی‌لره، همیده بو طبقه‌لرین دیمک اولار، هر بیریندهده خصوصی درجه‌لره راست گلیریگ.

داغیلیمیش فنودالیسم جامعه‌سینین ایچریسیندن میدانا چیخان معاصر بورژوا جامعه‌سی طبقاتی ضدیت‌لری محو ایتمه‌دی. بو جامعه آنجاق کهنه‌لرین عوضینه تزه طبقه‌لری، تزه ظلم شرائطینی و تزه مبارزه فرملارینی میدانا گتیردی.

لکن بیزیم دور، بورژوازی دوری بونون لافرق‌لنیر که، او، صبقاتی ضدیت‌لری ساده‌لشدیرمیشدیر: جامعه گیتدیگجه داها آرتیق درجه‌ده بیربیرینه دشمن اولان ایکی بویوک جبهه‌یه، بیربیری علیهینه دوران ایکی بویوک طبقه‌یه- بورژوازی ایله پرولتاریا یا پارچالانیر.

اورتا عصرلرین تحکیم‌لی‌لرین بیرینجی شهرلرین آزاد اهالیسی میدانا گلیمیش، همین شهرلیلر سلکینده بورژوازی‌نین بیرینجی عنصرلری انکشاف ایتمیشدیر.

آمریکانین و آفریقا اطرافیندان دریا یولونون کشف ایدیلمه‌سی یوکسل‌مکده اولان بورژوازی ایچون تزه فعالیت ساحه‌سی یاراتدی. شرقی-هند و چین بازارلاری آمریکانین مسکون‌لاشدیریلماسی، مستعمره‌لرله مبادله، مبادله

واسطه‌لرینین و عمومیتله امتعه‌لرین مقدارینین آرتماسی تجارتیه، دریانوردلیگه، صنایعه او وقته قدر مثلی گورونمه‌میش بیر تکان ویردی و بونون‌لادا داغیلماقدا اولان فنودالیسم جامعه‌سینده انقلابی عنصرین سرعتله انکشافینا سبب اولدی.

صنایعین اولکی فنودال و یا کارگاه قورولوشی تزه بازارلارلا بیرلیکده آرتان طلبی داها نوده‌یه بیلمیردی. اونون یرینی مانوفاکتور توتدی. اورتا صنایع سلکی کارگاه اوستالارینی سیخیشدیریب آرادان چیخارتدی، مختلف شرکت‌لر آراسینداکی امک بولگوسی یوخ اولوب نوز یرینی آبییرجا بیر کارگاه داخلینده امک بولگوسونه ویردی.

لکن بازارلار گیتدیکیجه بویویور، طلب گتیدیکیجه آرتیردی. بونی داها مانوفاکتوردا نوده‌یه بیلمه‌دی. اوندا بخار و ماشین صنایعه‌ده انقلاب یاراتدی مانوفاکتورون یرینی معاصر ایری صنایع توتدی، اورتا صنایع سلکی‌نین یرینی ملیونر صنایع‌چیلر، بوتوو صنایع اردولارینین باشچلاری، معاصر بورژوالار توتدی.

ایری صنایع آمریکانین کشفی ایله حاضرلاناتان عموم دنیا بازارینی یاراتدی. عموم دنیا بازاری تجارتین، دریانوردلیگین و قوروداکی نقلیات واسطه‌لرینین نهنگ انکشافینا سبب اولدی. بو نوز نوبه‌سینده، صنایعین گنیش لنمه‌سینه تاثیر گوستردی و صنایع، تجارت، دریانوردلیک، دمیر یوللار آرتدیغی درجه‌ده ده بورژوازی انکشاف ایدیردی، او نوز سرمایه‌لرینی آرتیریر و اورتا عنصرلردن ارث قالمیش بوتون طبقه‌لری سیخیشدیریب آرخا صفا آتیردی.

بنله لیکله، بیز گوروروک که، معاصر بورژوازی نین نوزی اوزون مدت دوام ایدن بیر انکشاف پروسه سینی، تولید و مبادلله اصولوندا بعضی تحولاتین محصولی دیر.

بورژوازی نین انکشافینداکی بو پله لرین هر بیرینده موافق سیاسی موفقیت قازانیلمیشدیر. فنودال لارین حکمرانلیغی دورونده مظلوم سلک اولان بورژوازی کموندا^۱ سلاحلی و نوز نوزونی اداره ایدن جمعیت اولموشدور، بیر یرده مستقل شهر جمهوریسی اولموش، آیری بیر یرده مونارشی نین ویرگی ویرن اوچونجی سلکی اولموش^۲، سونرا، ماتوفاکتور دورونده سلکی و یا مطلق مونارشی ده اشرفلارین عکسی اولموش و عمومیتله آیری مونارشی لرین باشلیجا اساسی اولموشدور. نهایت، آیری صنایع و عموم دنیا بازاری یارانديغی زماندان اعتبارا بورژوازی معاصر نماینده لی دولتده نوزی

^۱ - فرانسه ده میدانا گلن شهرلر، نوز فنودال حکمدار لاری و آقالاریندان یرلی نوزونی اداره اختیارینی و "اوچونجی سلکه" مخصوص سیاسی حقوق لار الده ایتمه دن اولده "کمون" آدلانیردی. عمومیتله دیسک، بورادا بورژوازی نین اقتصادی انکشافی جهت دن تیپیک بیر مملکت اولاراق انگلستان، اونون سیاسی انکشافی جهت دن تیپیک بیر مملکت اولاراق فرانسه گوتورولموشدور. (۱۸۸۸-نجی ایل انگلیس دیلینده نشرینه انگلیسین قیدی).

ایتالیا و فرانسه شهرلری نوز فنودال آقالاریندان بیرنجی نوزونی اداره حقوق لارینی ساتین آلدیقین دان و یا زورلا الده ایتمه کدن سونرا نوزلرین شهر اجماسینین کمون آدلاندی ریردی لار. (۱۸۹۰-نجی ایل آلمان دیلینده نشرینه انگلیسین قیدی).

^۲ - انگلس طرفیندن رداکته ای دیلمیش ۱۸۸۸-نجی ایل انگلیس دیلینده نشرینده "مستقل شهر جمهوریسی الموش" سوزلرینده سونرا "ایتالیادا و آلمانداکی کیمی" "سوزلری، "مونارشی نین ویرگی ویرن اوچونجی سلکی الموش" سوزلریندن سونرا "فرانسه ده کی کیمی" "سوزلری علاوه ای دیلمیشدیر.

ایچون مستئنا سیاسی حکمرانلیق قازانمیشدیر. معاصر دولت حاکمیتی- فقط بوتون بورژوازی طبقه‌سینین عمومی ایشلرینی اداره ایدن بیر کمیته دیر. بورژوازی تاریخده سون درجه انقلابی رول اوینامیشدیر.

بورژوازی حاکمیت باشینا گلدیگی هر یرده بوتون فنودال، پاتری آرکال ایدیل‌لیک مناسباتی داغیتمشدیر. او، انسانی نوز "طبیعی حکمدارلارینا" باغلايان آلا بزەک فنودال بوخوولارینی امانسزلیقلا قیرمیش و انسانلار آراسیندا قورو بیر منفعت‌پرست‌لیک، امانسز "نقد پول" علاقه‌سیندن آیری هیچ بیر علاقه ساخلامامیشدیر. او، دینی وجد، جنگ‌آور جوشغونلوغی و دارگوز سانتیمانتالیغینین مقدس هیجانلارینی فردی منفعت‌پرست‌لیگین بوزلی سولاریندا غرق ایتمشدیر. او انسانین شخصی لیاقتی‌نی مبادلله دگرینه چویرمیش، عطا‌الونان و الده ایدیلن ساییسز حسابسیز آزادلیق‌لاری یگانه وجدان‌سیز بیر تجارت آزادلیغی‌ایله عوض ایتمشدیر. بیر سوزله، او دینی و سیاسی خوئیالار پرده‌سینه بورونموش استثمار‌ی آچیق، حیاسیز، مستقیم، و رحم‌سیز بیر استثمار‌لا عوض ایتمشدیر.

بورژوازی او وقته قدر شرفلی ساییلان و احترام‌لی بیر هیجان‌لا باخیلان بوتون فعالیت نوع‌لرینی مقدس‌لیک هاله‌سیندن محروم ایتمشدیر. طبیعی، حقوق‌شناسی، کشیشی، شاعری، علم‌آدامینی او نوزونون پول‌لا توتولان مزدلی اشچیلرینه دوندرمیشدیر.

بورژوازی عانله مناسبات‌لارینین اینجه سانیمانتال پرده‌سینی آتمیش و بونلاری خالص پول مناسبات‌یندان عبارت ایتمشدیر.

بورژوازی گوسترمیشدیر که، اورتا‌عصر‌لرده ایشله‌دیلن و ارتجاع‌چی‌لاری بوقدر حیران ایدن کوبود زوراکیلیق‌لا برابر طبیعی اولاراق تنبل‌لیک و

سست‌لیکده واریمیش. او بیرنجی دفعه اولاراق گوسترمیشدیر که، انسان فعالیتی نهلره نائل اولابیلر. او هیچ‌ده مصر اهرام‌لارینا، رم سولوله‌لرینه و گتیک کلیسالارا بنزه‌مه‌ین اینجه صنعت خارقه‌لری یاراتمیش‌دیر، او هیچ‌ده خلق‌لرین کوجه‌سینه و صلیب یوروش‌لرینه بنزه‌مه‌ین یوروش‌لر ایتمیش‌دیر.

بورژوازی تولید آلت‌لرینده دائم تحول‌لر ایتمه‌دن، دیمه‌لی، تولید مناسب‌اتلارینی، هابنله بوتون اجتماعی مناسب‌اتلار مجموعینی انقلابی‌لشدیرمه‌دن موجود اولابیلمز. بوتون گچمیش صنایع طبقه‌لرینین موجود اولماسی ایچون بیرنجی شرط، عکسینه، کهنه تولید اصولونی دگیشمز شکلده ساخلاماق ایدی. تولیدده‌کی آرامسیز تحول‌لر، بوتون اجتماعی مناسب‌اتلاردا فاصله‌سیز تزلزل‌لر، دائمی اینامسیزلیق و حرکت بورژوا دورونی بوتون آیری دورلردن فرقلندیریر. دونوب قالمیش و پاس ایتمیش بوتون مناسب‌اتلار بونلارلا یاناشی اولاراق عصرلر بویی مقدس ساییلان تصور و باخیش‌لار داغیلیب گیدیر، تزه عمله کلنلرین هامیسی هله برکیشمه‌دن کهنه‌لمیش اولور. سلک‌لره مخصوص و دورغون اولان هر شئی یوخ اولوب گیدیر، مقدس ساییلان هر شئی مردارلانیر وانسانلار، نهایت حیاتداکی وضعیت‌لرینه و متقابل مناسب‌اتلارینا آچیق گوزله باخمالی اولورلار.

محصول ساتیشینی دائم آرتیرماق طلباتی اوزوندن بورژوازی بوتون یر اوزونی دولاشیر. او هر یره سوخولمالی، هر یرده ریشه‌سالمالی، هر یرده علاقه دوزلتمه‌لی اولور.

بورژوازی عموم دنیا بازارینی استثمار ایتمک یولی‌یله بوتون مملکت‌لرین تولید و مصرفینی کسموپلیتیک شکلده سالمیش‌دیر. ارتجاعچی‌لارین چوخ بویوک تاسف‌ینه سبب اولسادا، او، صناعی ملی زمین‌ه‌سیندن محروم

ایتمیشدیر. ان قدیم ملی صنایع ساحه‌لری محو ایدیلیمیش و هر گون محو ایدیلیمکده‌دیر. بونلاری تزه صنایع ساحه‌لری سیخیشدیریپ آرادان چیخاریپ، تزه صنایع ساحه‌لرینین ایشه سالینماسی بوتون مدنی ملنتر ایچون نولوم‌دیریم مسئله‌سی اولور و بو ساحه‌لر داها یرلی خام مالی دگیل، یر اوزونون ان اوزاق گوشه‌لریندن کتیریلن خام مالی اعمال ایدیر، تکجه همین مملکتین نوز داخلینده دگیل، هابنله دنیائین هر یرینده ایشله‌دیلن کارخانه محصول‌لاری حاضر لاییر. وطن محصول‌لاری ایله نوده‌نیلن کهنه طلبات عوضینه تزه طلبات میدانا گلیر و بونی نوده‌مک ایچون ان اوزاق مملکت‌لرین و ان مختلف اقلیمی یرلرین محصول‌لاری طلب اولونور. کهنه یرلی و ملی قاپالی‌لیغین و نوز تولید محصول‌لاری حسابینا یاشاماغین یرینی ملت‌لرین هر طرفلی علاقه‌سی و اونلارین بیربیریندن هر طرفلی آسیلی‌لیغی توتور. بو عینی درجه‌ده هم مادی، هم‌ده معنوی تولید عایدیر. آیری آیری ملت‌لرین معنوی فعالیت‌نین بهره‌لری عمومی مال اولور. ملی بیر طرف‌للیک و محدودلوق گیتدیکجه داها‌دا غیرممکن اولور، بیر چوخ ملی و یرلی ادبیاتدان بیر عموم دنیا ادبیاتی یارانیر. بورژوازی بوتون تولید علاقه‌لرینی سرعتله تکمیل‌لشدیرمک و نقلیات واسطه‌لرینی سون‌سوز درجه‌ده آسان لاشدیرماق یولی ایله بوتون ملت‌لری، حتی ان بریر ملت‌لری‌ده مدنیتله جلب ایدیر. بورژوازی‌نین امتعه‌لری اوجوز قیمتله اولور و بو آغیر توپخانه‌نین کمگی ایله او هر جور چین سدینی بیخیب داغیدیر و بربرلرین خارجی‌لر علیهینه ان قیزغین نفرتینی تسلیم اولماغا وادار ایدیر. او بوتون ملت‌لری محو اولماقلا قورخوداراق بورژوا تولید اصولونی قبول ایتمگه مجبور ایدیر، نوز یرلرینده اونلاری مدنیت دییلن شنی تطبیق

ایتمگه، یعنی بورژوا اولماغا وادار ایدیر. بیر سوزله، او نوزی ایچون نوزونه بنزه و نوزی کیمی بیر عالم یارادیر.

بورژوازی کندی شهرین حکمران لیغینا تابع ایتمیشدیر. او، چوخ بویوک شهرلر یاراتمیش، کند اهالی سینه نسبتا شهر اهالی سینین ساینی سون درجه آرتیرمیش و بئله لیکله، اهالی نین خیلی حصه سینی عوام کند حیاتیندان آیرمیش دیر. او، کندی شهردن آسیلی ایتدیگی کیمی، بربر و یاریم بربر مملکت لری ده مدنی مملکت لردن، کندلی خلق لری بورژوا خلق لردن، شرقی غربدن آسیلی ایتمیشدیر.

بورژوازی تولید واسطه لرینین، ملکیتین و اهالی نین داغینیق لیغینی گیتدی کجه داها چوخ محو ایدیر. او، اهالی نی سیخلاشدیرمیش، تولید واسطه لرینی مرکز لشدیرمیش، مالکیتی آز بیر مقدار آدامین الینده تمرکز لشدیرمیشدیر. بونون ضروری نتیجه سی سیاسی مرکز لشمه اولموشدور. مختلف منافی، قانون لاری، حکومت لری، گمرک ویرگی لری اولان و بیر بیر یله، دیمک اولار، فقط اتحاد مناسبات لاری ساخالیان مستقل ایالت لر بیر حکومتی، بیر قانون ویرجی لیگی، بیر ملی طبقه منافی، بیر گمرک سرحدی اولان بیر ملت حالیندا بیرلشمیش اولدولار.

بورژوازی یوز ایلدن آز دوام ایدن نوز طبقاتی حکمران لیغی زمانی بوتون اولکی نسل لرین هامی سینین یاراتدیغینان سایجا داها چوخ و داها عزم تلی محصول دار قوه لر یاراتمیشدیر. طبیعت قوه لری رام ایدیلیمیش، ماشین لی تولید یارادیلیمیش، صنایع و اکین چیلیک ده شیمی تطبیق ایدیلیمیش، بخارگی لری اشته سالیتمیش، دمیر یول لار، الکتریک تلگرافی چکیلیمیش، یر اوزونون بوتوو قاره لریندن اکین چیلیک ایچون استفاده ایدیلیمگه باشلامیش، چای لار

گمی چیلیک ایچون یارارلی حالا سالینمیش، سانکی یر آلتیندان بویوک اهالی کتله‌لری میدانا گلیمیشدیر،- کچن عصرلردن هانسی گمان ایده بیلردی‌که، اجتماعی امک داخلینده بو قدر محصولدار قوه‌لر یاتیب قالیر!

بنله‌لیکله، بیز گوردوککه، بورژوازی‌نین عمله گلمه‌سی ایچون اساس تشکیل ایدن تولید و مبادلله واسطه‌لری فنودالیسم جامعه‌سینده یارانمیشدیر. بو تولید و مبادلله واسطه‌لری معین انکشاف پله‌سینه چاتدیقد، فنودالیسم جامعه‌سینده‌کی تولید و مبادلله مناسبات‌لاری، اکین‌چیلیک و صنایعین فنودال قاعده‌سینده تشکیلی، بیر سوزله، فنودال مالکیت مناسبات‌لاری انکشاف ایتیمیش محصولدار قوه‌لره داها اویغون گلمه‌دی. اونلار تولیدی انکشاف ایتدیرمک عوضینه اونی لنگ ایدیردی. اونلار تولید ایچون بیر بوخوو اولموشدور. بو بوخولاری قیریب داغیلتماق لازم ایدی و اونلار داغیدیلدی.

اونلارین یرینی آزاد رقابت توتدی، بونا موافق اجتماعی و سیاسی قورولوش، بورژوازی طبقه‌سینین اقتصادی و سیاسی حکمرانلیغی عمله گلدی.

بیزیم گوزوموز مقابلینده بنله بیر حرکت باش ویریر. بورژوا تولید و مبادلله مناسبات‌لارینا، بورژوا مالکیت مناسبات‌لارینا مالک اولان و سانکی اعجاز‌کارلیقلا بو قدر قدرتلی تولید و مبادلله واسطه‌لری یاراتمیش اولان معاصر بورژوا جامعه‌سی نوز افسونلاری‌نین یرآلتیندان چاغیردیغی قوه‌لرین داها عهده‌سیندن گله‌بیلمه ین بیر سحر‌بازا بنزه‌بیر. آرتیق اون ایللردن بری صنایع و تجارتین تاریخی معاصر تولید مناسبات‌لاری علیه‌نه، بورژوازی‌نین و انون حکمرانلیغی‌نین وارلیغی ایچون شرط اولان مالکیت مناسبات‌لاری علیه‌نه معاصر محصولدار قوه‌لرین فقط هیجانی تاریخیندن عبارت‌دیر. وقت آشیری

تکرار اولونوب، بوتون بورژوا جامعه‌سینین وارلیغینی گیتدی‌کجه داها بویوک بیر زحمله قورخی آلتینا آن تجارت بحرانلارینی گوسترمک کفایتدیر. تجارت بحرانلاری زمانی هر دفعه نه اینکه حاضرلانیتمیش محصوللارین، حتی یارادیلیمیش محصولدار قوه‌لرینده خیلی حصه‌سی محو ایدیلیر. بحرانلار زمانی، بوتون اولکی دورلره معناسیز بیر شئی کیمی گورونه بیلن اجتماعی اپیدمی-افراط تولید اپیدمیسی باش ویریر. جامعه بیردن‌بیره آرخایا آتیلیر. غفلتا باشلانان بربرلیک حالینا دوشور، سانکی آجلیق، عمومی داغیدجی بیر محاربه جامعه‌نی بوتون حیات واسطه‌لریندن محروم ایتیمیشدیر، انله‌بیل صنایع و تجارت محو ایدیلیمیشدیر،- همده نه‌یه گوره؟ اونا گوره که، جامعه اولدوقجا چوخ مدینه مالکدیر، اونون اولدوقجا چوخ یاشایش واسطه‌لری وار، اولدوقجا بویوک صنایع و تجارتی واردیر. اونون اختیاریندا اولان محصولدار قوه‌لر داها بورژوا مالکیت مناسباتلارینین انکشافینا خدمت ایتمیر، عکسینه، بو قوه‌لر همین مناسباتلار ایچون حدیندن چوخ بویوک اولموشدور، بورژوا مناسباتلاری بو قوه‌لرین انکشافینی لنگ ایدیر، بونا گوره ده محصولدار قوه‌لر همین سدلی آشماغا باشلادی‌دا، بوتون بورژوا جامعه‌سینی متزلزل ایدیر، بورژوا ملکیتینین وارلیغینی قورخو آلتینا آیر. بورژوا مناسباتلاری محصولدار قوه‌لرین یاراتدیغی ثروتی نوز ایچریسینه سغیشدیرماقدا چوخ محدود اولموشدور. بورژوای بحرانلاری نه یولا آرادان قالدیریر؟ بیر طرفدن کلی مقدار محصولدار قوه‌لری مجبوریت اوزوندن محو ایتک یولی ایله، دیگر طرفدن، تزه بازارلار توتماق و کهنه بازارلاری داها چوخ استثمار ایتک یولی ایله. دیمه‌لی، نه ایله؟ داها کنیش، داها سارسیدجی بحرانلار حاضرلاماقلا و بونلارا مقاومت گوستره‌بیله‌جک واسطه لری آزالماقلا.

فئودالیسمی بیخارکن بورژوازی-نین استفاده ایتدیگی سلاح ایندی بورژوازینین نوزی علیهینه یونلدیلیر.

لاکن بورژوازی اونی نه اینکه اونی محو ایده‌جک بیر سلاح حاضیرلامیشدیر، او، همچنین بو سلاحی اونون علیهینه چویره‌جک آدمالاری-دا معاصر کارگرلری، پرولتارلاری دا یارتمیشدیر.

بورژوازی، یعنی سرمایه نه درجه‌ده انکشاف ایدیرسه، پرولتریای، معاصر کارگرلر طبقه‌سی‌ده عینی درجه ده انکشاف ایدیر، بو کارگرلر فقط او زمان یاشایا بیلرلر که، ایش تاپا بیلسنلر، ایشی فقط او وقته قدر تاپا بیلرلر که، اونلارین امگی سرمایه‌نی آرتیرسین. نوزلرینی تکتک ساتماغا مجبور اولان بو کارگرلر آلینیب ساتیلا بیلن هر بیر آیری شنی کیمی امتعه دیرلر، بونا گوره‌ده رقابتده‌کی بوتون تصادفلر، بازارداکی بوتون دگیشیک‌لیکلر اونلارادا عین درجه‌ده تاثیر گوستریر.

ماشین تطبیق‌نین و امک بولگوسونون آرتماسی نتیجه‌سینده پرولتارلارین امگی هر جور مستقل کاراکترینی، بونونلا بیلرلیکده کارگر ایچون هر جور مارقا‌دا ایتیرمیشدیر. کارگر ماشینین ساده‌جه بیر علاوه‌سی اولور، اوندان ان ساده، ان یک‌نسق و ان اساتلیقلا نوگره‌نیله‌بیلن ایشلر طلب اولونور. بونا گوره‌ده کارگره چکیلن خرچلر، دیمک اولار، آنجاق اونی یاشاتماق و نسلینی دوام ایتدیرمک ایچون لازم گلن یاشایش واسطه‌لریندن عبارت اولور. لکن هر بیر امتعه‌نین، دیمه‌لی، هابنله امگین^۱ ده قیمتی اونون تولید خرچلرینه برابردیر.

^۱ - مارکس سونرالار گوسترمیشدیر که، کارگر نوز امگینی دگیل، ایش قوه‌سینی ساتیر. بو بارده باخ: مارکسین "مزدلی امک و کاپیتال" اثرینه انگلسین یازدیغی مقدمه. ک. مارکس و ف. انگلس. ایکی جلدلیک سچلمیش اثرلری، آذر نشر، ۱۹۵۳، بیرینجی جلد، ص ۴۷-۵۵.

بوناگورده امگین مارق سیز اولماسی نه قدر آرتیرسا، امک حقیده بیر او قدر آلیر. بوندان علاوه: ماشین تطبیقی و امک بولگوسی نه قدر آرتیرسا، ایستر ایش ساعتلرینین سایینین آرتاماسی حسابینا، ایسترسه هر بیر معین مدت عرضینده طلب اولونان امگین مقداری نین آرتاماسی، ماشینلارین ایش سرعتینین آرتاماسی و سایر حسابینا امگین مقداری دا بیر او قدر آرتیر.

معاصر صنایع پارتری ارکال اوستانین کیچیک کارگاهینی صنایع کاپیتالایستینین ایری کارخاناسینا چویرمیشدیر. کارخانهیه توپلانان کارگر کتله‌لی نظامی قاعدهده تشکیل اولونورلار. اونلار صنایع اردوسونون ساده سربازلاری اولاراق تام بیر هر آرشلی تشکیل ایدن کیچیک افسرلرین و افسرلرین نظارتی آلتیندا ساخالنیرلار. اونلار تکجه بورژوازی طبقه‌سینین، بورژوا دولتینین قولی اولماق لاقالمیرلار، ماشین، نظارتچی و ان اول هر بیر بورژوا-کارخانه صاحبی نوزی اونلاری هر گون و هر ساعت اسارت آلتیندا ساخالیر. بو استبدادین گوددوگی مقصدین قازانج گوتورمک اولدوغی نه قدر آچیق بیلدیریلیرسه، بو استبداد بیر او قدر چوخ غضب دوغورور.

ال امگی نه قدر آز مهارت و قوه طلب ایدیرسه، یعنی معاصر صنایع نه قدر چوخ انکشاف ایدیرسه، کیشی امگینی قادین و اوشاق امگی بیر او قدر چوخ سیخیشدیریب آرادان چیخاریر. کارگر طبقه‌سینه منسوب اولانلارین جنس و یاش فرق‌لری هر بیر اجتماعی اهمیتینی ایتیریر. بورادا فقط یاش و جنسیندن آسیلی اولاراق مختلف خرج طلب ایدن ایشلهک آلتلر موجود دور.

کارخانه صاحبین کارگرلری استثمار ایدیپ قورتاردیقدا و کارگر، نهایت، نوز امک حقیینی نقد پوللا آلدیقدا، بورژوازی نین ایری حصه‌لری-ایو صاحبی، دکانچی، سلمچی و سایر اونون اوستونه آتیلیر.

اورتا سلکین آشاغی طبقه‌لری: خیردا صنایعچی‌لر، خیردا آلویر چیلر، و رباخوارلار، صنعت‌کارلار و کندلیلر-بوتون بو طبقه‌لر پرولتاریا جرگه‌لرینه انیرلر، قسما اونا گوره‌که، اونلارین کیچیک سرمایه‌سی ایری صنایع موسسه‌لری دوزلمتک ایچون کفایت ایتمیر و بو سرمایه‌دهاها بویوک سرمایه‌دارلارین رقابتینه دوام گتیرمیر، قسمن‌ده اونا گوره‌که، تزه تولید متدلاری تطبیق ایدیلمه‌سی نتیجه‌سینده اونلارین پنشه‌کار مهارتی قیمتدن دوشور. اهالی‌نین بوتون طبقه‌لریندن پرولتاریا بئله عمله گلیر.

پرولتاریا مختلف انکشاف پله‌لریندن کچیر. اونون بورژوازی علیهینه مبارزه‌سی حیاتا قدم قویدوغی گوندن باشلانیر.

اولجه آیری آیری کارگرلر، سونرا بیر کارخانه‌نین کارگرلری، داها سونرا معین بیر یرده بیر امک ساحه‌سینین کارگرلری اونلاری بلاواسطه استثمار ایدن آیریجا بیر بورژوازی علیهینه مبارزه آپاریرلار. کارگرلر نوز ضربه‌لرینی تکجه بورژوا تولید مناسبات‌لاری علیهینه دگیل، هابئله تولید آلت‌لرینین نوزی علیهینه یون‌لدیرلر، اونلار رقابت ایدن خارجی امتعه‌لری محو ایدیر، ماشین‌لاری سیندیریر، کارخانه‌لری یاندیریر، اورتا عصر کارگرین الدن چیخمیش وضعیتینی زورلا برپا ایتمگه چالیشیرلار. بو پله‌ده کارگرلر بوتون مملکته سپه‌لنمیش و رقابت اوزوندن پارچالانمیش بیر کتله حالیندا دیرلار. کارگر کتله‌لرینین بیرلیگی هله نوزلرینین بیرلشمه‌سی نتیجه‌سی دگیل، فقط بورژوازی‌نین بیرلشمه‌سی نتیجه‌سیدیر، بورژوازی نوز سیاسی مقصدلرینه چاتماق ایچون بوتون پرولتاریائی حرکتک گتیرمه‌لیدیر و هله‌لیک اونی حرکتک گتیره بیلر. دیمه‌لی، بو پله‌ده پرولتاریا نوز دشمن‌لری علیهینه دگیل، دشمن‌لرینین دشمن‌لری علیهینه- مطلق مونارشی قالیق‌لارینی، تورپاق

صاحب‌لری، صنایعچی اولمایان بورژوالار، خیردا بورژوالار علیهینه مبارزه ایدیرلر. بنله‌لیکله، بوتون تاریخی حرکات بورژوازی‌نین الینده جمع‌لنیر، بنله شرانطده قازانیلان هر بیر غلبه بورژوازی‌نین غلبه‌سیدیر.

لکن صنایع انکشاف ایتدکجه، پرولتاریا نه اینکه سایجا آرتیر، او، بویوک کتله‌لر حالیندا توپلاشیر، اونون قوه‌سی آرتیر و او همین قوه‌نی گیتدیکجه داها چوخ حس ایدیر. ماشین‌لار آیری‌آیری امکنوع‌لری آراسینداکی فرق‌لری گیت‌گیده داها چوخ آرادان قالدیردیقجا و امک حقتی، دیمک اولار، هر یرده عین درجه‌ده آشاغی سطحه سالدیقجا، پرولتاریانین منافی و حیات شرانطی‌ده گیتدیکجه داها آرتیق درجه‌ده برابرلشیر. بورژوالار آراسیندا آرتماقدا اولان رقابت و بونون دوغوردوغی تجارت بحران‌لاری نتیجه‌سینده کارگرلرین امک حقی گیتدیکجه داها آز ثابت اولور، ماشین‌لارین گیتدیکجه داها سرعتله انکشاف ایدیب آراسی کسيلمه دن تکمیل‌لشمه‌سی اوزوندن پرولتاریانین حیات وضعیتینی گیتدیکجه داها آز تضمین ایدیلمیش اولور، آیریجا بیر کارگرایله آیریجا بیر بورژوا آراسینداکی توققوشمالار گیتدیکجه داها آرتیق درجه‌ده ایکی طبقه آراسینداکی توققوشما کاراکتری الیر. کارگرلر باشلایب بورژوالار علیهینه ائتلاف‌لار^۱ تشکیل ایدیرلر، اولار نوز امک حق‌لرینی مدافعه ایتمک ایچون بیرگه چیخیش ایدیر. اولار باش‌ویره بیهجک توققوشمالار زمانی نوزلرینی وسایطله تامین ایتمک ایچون حتی دائمی جمعیت‌لر تاسیس ایدیرلر. بعضی یرلرده مبارزه آچیق عصیان‌لار چویریلیر.

^۱۱۸۸۸-نی ایل انگلیس دیلینده نشرینده "ائتلاف‌لار" سوزوندن سونرا "کارگر اتحادیه‌لری" علاوه ایدیلمیشدیر.

کارگر آر ابریر غالب گلیرلر، لکن بو غلبه‌لر فقط کنججی بیر غلبه‌دیر. اونلارین آپاردیغی مبارزه‌نین حقیقی نتیجه‌سی بلاواسطه موفقیت اولماییب، کارگرلرین گیتدیگجه داها گنیش مقیاسدا بیرلشمه‌سی اولور. ایری صنایعین یارتدیغی و مختلف یرلرین کارگرلری آراسیندا علاقه دوزلدن نقلیات واسطه‌لرینین دائم آرتماسی کارگرلرین بیرلشمه‌سینه کمگ ایدیر. هر یرده عین کاراکتر داشییان مبارزه‌نین بیر چوخ یرلی اوجاق‌لارینی مرکز لشدیریپ واحد ملی، طبقاتی مبارزه سیاسی مبارزه‌دیر. اورتا عصرلرده کند آراسی یوللار شرانطینده شهرلی‌لرین بیرلشمه‌سی ایچون یوز ایللر لازم گلدیگی حالدا، دمیریوللار سایه‌سینده معاصر پرولتارلار بیر نجه ایل عرضینده بیرلشیرلر.

پرولتارلارین بیر طبقه‌لریندا و بنله‌لیکده سیاسی حزب‌لریندا بوجور تشکیل اولونماسینی کارگرلرین نوز آراسینداکی رقابت هر دقیقه تزه‌دن پوزور. لاکن پرولتاریالار دائم تزه‌دن تشکیل اولونور و اونلارین تشکیلی هر دفعه داها گوجلی داها محکم و داها قدرتلی اولور. پرولتارلارین تشکیل اولونماسی بورژوازینین آیری آیری طبقه‌لری آراسینداکی چکیشمه‌لردن استفاده ایدیپ، کارگرلرین آیری آیری منافعینی قانون ویرجی‌لیک یول‌ایله قبول ایتمگه مجبور ایدیر. مثلا، انگلستان‌دا اون ساعتلیک ایش‌گونی حقیقینده قانون.

عمومیتله کهنه جامعه‌ده‌گی توقفوشمالار پرولتاریانین انکشاف پروسه‌سینه بیر چوخ جهدن کمک ایدیر. بورژوازی آراسی گسیلمدن مبارزه آپاریر: اولجه اشرافیت علیه‌نه، سونرادا بورژوازینین نوزونون اوحصه‌لری علیه‌نه مبارزه آپاریر که، بونلارین منافعی صنایعین ترقی‌سینده ضد چیخیر، هابنله دائم بوتون خارجی مملکتلرین بورژوازی‌سی علیه‌نه مبارزه ایدیر.

بوتون بو ووروشمالاردا بورژوازی پرولتاریایا مراجعت ایتمگه، اونى كمگه چاغیرماغا و بئله‌لیکده اونى سیاسی حرکتی جلب ایتمگه مجبور دور. دیمه‌لی، بورژوازی نوزى نوز تحصیلى نین عنصرلرینی^۱ یعنی نوزونون علیهینه اولان بیر سلاحي پرولتاریایا ویریر.

سونرا، گوردوگوموز گیمی، صنایعین ترقی‌سی حاکم طبقه‌نین بوتوو طبقه‌لرینی پرولتاریانین صف‌لرینه آتیر، یاخود، ان آزی، اونلارین حیات شرائطی ایچون قورخی یارادیر. اونلاردا پرولتاریایا بویوک مقداردا تحصیل عنصرلری گتیرلر.

نهایت، طبقاتی مبارزه قطعى نقطه‌یه یاخینلاشدیغی دورلرده حاکم طبقه داخلینده، بوتون کهنه جامعه داخلینده پوزولما پروسه‌سی انله چوشغون، انله گسگین بیر کاراکتر آلیرکه، حاکم طبقه‌نین کیچیک بیر حصه‌سی نوز طبق سیندن نوز دوندهریر و انقلابچی طبقه‌یه، گله‌جگین صاحبی اولاجاق طبقه قوشولور. بونا گورده گچمیشده اعیانلارین بیر حصه‌سی بورژوازینین طرفینه گچدیگی کیمی، ایندی‌ده بورژوازینین بیر حصه‌سی، یعنی تاریخی حرکتین بوتون گیدیشینی نظری جهتن باشا دوشمک درجه‌سینه یوکسلمیش اولان بورژوا ایده اولوقلارین بیر حصه‌سی پرولتاریانین طرفینه کچیر.

ایندی بورژوازی علیهینه دوران بوتون طبقه‌لردن فقط پرولتاریا حقیقتا انقلابچی طبقه‌دیر. ایری صنایع انکشاف ایتدیگجه، بوتون دیگر طبقه‌لر پوزولوب محو اولور، پرولتاریا بو صنایع‌نین نوز محصولودور.

^۱ - ۱۸۸۸ - نجی ایل انگلیس دیلینده نشرینده "نوز تحصیلى نین عنصرلری" سوزلری عوضینه "نوز سیاسی و عمومی تحصیلى نى عنصرلری" چاب ایدیلیمیشدیر.

اورتا سلکزر: خیردا صنایعچی، خیردا آلویرچی، صنعتکار و کندلی- بونلارین هامیسی بورژوازی ایله اوندان نوتری مبارزه ایدیرکه، اورتا سلک الماق اعتباریله نوز وارلیغینی محو اولماقدان خلاص ایتسین. دیمه‌لی، اونلاردا انقلابی احوال روحیه دگیل، محافظه‌کار احوال روحیه‌واردیر. حتی داها آرتیق، اونلاردا مرتجع احوال روحیه‌واردیر. اونلار تاریخین چرخینی گنری دوندرمگه چالیشیرلار. اگر اونلاردا انقلابی احوال روحیه‌وارسا، بو آجاق او حالدا اولور که، اونلار پرولتاریا صف‌لرینه کچمه‌لی اولسونلار، اونلار نوز حاضرکی منافعی دگیل، گله‌جک منافعی مدافعه ایتسینلر، نوز نقطه نظرلرینی ترک‌ادیب پرولتاریانین نقطه نظرینه کچسین‌لر.

کهنه جامعه‌نین ان آشاعی طبقه‌لرینین چورومه‌سینین پاسیو محصولی اولان لومپن-پرولتاریائی بعضی یرلرده پرولتار انقلابی حرکاتا جلب ایدیر، لکن لومپن- پرولتاریا بوتون نوز حیات وضعیتینه گوره نوزونی مرتجع فتنه‌لر ایچون ساتماغا خیلی آرتیق درجده مایل‌دیر.

کهنه جامعه‌نین حیات شرائطی پرولتاریانین حیات شرائطینده آرتیق محو ایدیلیمیشدیر. پرولتارین مالکیتی یوخدور، اونون نوز آرواد اوشاغینا اولان مناسباتی داها بورژوا عائله مناسباتینا بنزه‌میر، معاصر صنایع امگی، ایستر انگلستان‌دا، ایستر فرانسه‌ده، ایستر آمریکا‌دا، ایسترسه آلمان‌دا، عینی اولان معاصر سرمایه اسارتی پرولتارین هر جور ملی کاراکترینی سیلیب آتمیشدیر. قانونلار، اخلاق، دین- بونلارین هامیسی اونون نظرینده بورژوازی‌نین منافعی پرده‌له‌ین بورژوا موهماتیندان سوای بیر شنی دگیلدیر. بوتون اولکی طبقه‌لر، حکمرانلیغی ال‌لرینه کچیردیکدن سونرا، حیاتدا الدهه اتمیش اولدوقلاری موضعی محکم‌لمگه چالیشاراق، بوتون جامعه‌نی نوز لرینین

منیمسمه اصولیونی تامین ایدن شرانطه تابع ایدیرلر. پرولتارلار فقط نوز لرینین ایندیکی منیمسمه اصولونی، بنله لیکلهده بوتولوکده ایندییه قدر موجود اولان بوتون منیمسمه اصولونی محو ایتدیکده، اجتماعی محصولدار قوه لری الده ایده بیلرلر. پرولتارلارین قورونولمالی اولان هیچ بیر شئی یوخدور، اولار ایندییه قدر خصوصی مالکیتی قورویان و تضمین ایدن هر شئی داغیتمالیدیرلار.

ایندییه قدر باش ویرن بوتون حرکات آزلیغین حرکاتی اولموش و یا آزلیغین منافی ایچون باش ویرمیشدیر. پرولتارحرکاتی بویوک چوخلوغون منافی ایچون بویوک چوخلوغون مستقل حرکاتی دیر. رسمی جامعه نی تشکیل ایدن طبقه لردن عبارت اولوب پرولتاریا اوزرینده اوجالان بوتون روبنا دارماداغین اولماسا، معاصر جامعه نین ان آشاغی طبقه سی اولان پرولتاریا آیغا قالخیب قدینی دوزلده بیلمز.

پرولتاریانین بورژوازی علیه نه مبارزه سی مضمون اعتباریله اولماسادا، فرم اعتباریله اولجه ملی مبارزه اولور. هر بیر مملکتین پرولتاریا سی اولجه، البته، نوز بورژوازی سینی آرادان قالدیرمالیدیر.

بیز پرولتاریانین انکشافی نین ان عمومی مرحله لرینی تصویر ایده رکن، موجود جامعه داخلینده آز چوخ گیزیلی شکلده اولان داخلی محاربه نی اونون آچیق انقلابا چویریلدیگی و پرولتاریانین بورژوازی نی زورلا بیخیب نوز حکمران لیغینی قوردوغی نقطه یه قدر نظر دن کچیردیک.

گوردوگوموز کیمی، ایندییه قدر موجود اولان بوتون جامعه لر ظالم طبقه لرله مظلوم طبقه لر آراسینداکی انتاگونیسیمه اساس لاندیردی. لکن معین بیر طبقه نی ظلم آلتیندا ساхлаماغین ممکن اولماسی ایچون انله بیر شرانط یاراتماق

لازم‌دیر که ظلم ایدیلن طبقه، هیچ اولمازسا، بیر قول کیمی دولانا بیلسین. تحکیملی وضعیت‌ینده اولان کندلی گلیب کمون عضوی وضعیتینه چاتدیغی کیمی، فنودال استبدادی‌نین بویوندوروغی آلتیندا اولان خیردا بورژوادا گلیب بورژوا وضعیتینه چاتمیشدیر. معاصر کارگر، صنایع ترقی ایتدیججه، عکسینه، نوز طبقه‌سینین حیات شرائطیندن یوکسه‌گه قالماق دگیل، گیتدیججه داها آشاغی‌انیر. کارگر پاپویر اولور، پاپو پریمسه اهلیدن و ثروتدن داها سرعتله آرتیر. بو آیدین گوستریکه، بورژوازی داها جامعه‌نین حاکم طبقه‌سی اولراق قالماغا و نوز طبقه‌سینین حیات شرائطینی تنظیم ایدیجی بیر قانون کیمی بوتون جامعه‌یه قبول ایتدیرمگه قابل دگیدیر. او، حکمرانلیق ایتمگه قابل دگیلیر، چونکه نوز قولونون حتی قول سطحینده یاشاماسینی‌دا تامین ایده بیلیمیر، چونکه نوز قولونون ائله بیر وضعیته انمه‌سینه یول ویرمک مجبوریتینده قالیرکه، بو زمان بورژوازی اونون حسابینا بییب دولتماق عوضینه، نوزی اونی یدیزدیریب دولاندیرمالی اولور. جامعه داها بورژوازی‌نین حاکمیتی آلتیندا یاشایا بیلیمیر، یعنی بورژوازی‌نین حیاتی داها جامعه‌یه اوغون گلیمیر. بورژوازی طبقه‌سینین وارلیغی و حکمرانلیغی ایچون اساس شرط ثروتین

خصوصی شخصلر الینده توپلانماسی، سرمایه‌نین عمله گلمه‌سی و آرتماسیدیر. سرمایه‌نین موجود اولماسی ایچون شرط مزدلی امکیدیر. مزدلی امک فقط کارگرلرین نوز آراسیندکی رقابت گوجونه دوام ایدیر. صنایعین ترقی‌سی،- بورژوازی ایستر ایسته‌مز بونی تمثیل ایدیر و بونا مقاومت گوسترمکه عاجزدیر، رقابتین کارگرلری پارچالاماسی عوضینده جمعیت واسطه‌سیله اونلارین انقلابی بیرلیگینی یارادیر. بنه‌لیکله، ایری صنایع

انکشاف ایتدیجه، بورژوازی محصول تولید ایتمک و منیم سمک
زمینه سینین نوزوندن محروم اولور. او هر شنیدن اول نوز قبر قازانلارینی
یارادیر. بورژوازی نین محو اولماسی و پرولتاریاتین غالب گلمه سی عین
درجده لابدیر.

پرولتارلار و کمونیستلر

کمونیستلرین عمومیتله پرولتارلارا مناسباتی نجه دیر؟
کمونیستلر دیگر کارگر حزبلری علیهینه دوران خصوصی بیر حزب دگیلدیرلر. اونلارین بوتولوکده بوتون پرولتاریانین منافعیندن آیری اولان هیچ بیر منافع یوخدور. انلار هیچ بیر خصوصی^۱ پرنسیپل ایرهلی سوروب پرولتار حرکتینی بو پرنسیپلره اویغون لاشدیرماق ایسته میرلر.
کمونیستلر دیگر پرولتار حزبلریندن فقط بونونلا فرق لیرلر که، اونلار بیر طرفدن، مختلف ملتلرین پرولتارلارینین مبارزه سینده بوتون پرولتاریانین ملتدن آسیلی اولمایان عمومی منافعینی آیریپ مدافعه ایدیرلر، دیگر طرفدن، پرولتاریانین بورژوازی علیهینه مبارزه سینین کچدیگی مختلف انکشاف پله لرینده اونلار بوتولوکده، حرکتین منافعینی تمثیل ایدیرلر.
دیملی، کمونیستلر پراتیکده بوتون مملکتلرین کارگر حزبلرینین همیشه ایره لیمه گه سوق ایدن^۲ ان قطعیتلی حصه سیدیر. نظری جهتدن پرولتاریانین

^۱ - ۱۸۸۸ - نجی ایل انگلیس دیلینده نشرینده "خصوصی" عوضینه "طریقتچی" دیلیمیشدیر.

ت. ه.

^۲ - ۱۸۸۸ - نجی ایل انگلیس دیلینده نشرینده "همیشه ایره لیمه گه سوق ایدن" سوزلری عوضینه "ان قاباقجیل" چاپ ایدلیمیشدیر. ت. ه.

قالان کتله‌سینه نسبتا اونلارین اوستونلوگو پرولتار حرکتینین شرانطینین، گیدیشینی و عمومی نتیجه‌لرینی باشادوشمه‌لرینده‌دیر
کمونیسترلرین‌ده ان یاخین مقصدی بوتون قالان پرولتار حزبلرینین ان یاخین مقصدینین عینی دیر: پرولتاریانین طبقه حالیندا فرم‌لاشماسی، بورژوازی حکمرانلیغینین سرنگون ایدیلمه‌سی، سیاسی حاکمیتین پرولتاریا طرفیندن اله آلماسی.

کمونیسترلرین نظری مدعالاری هیچ ده دنیای تزه‌لشدیرمک خیالینا دوشن بو یا دیگر بیر شخصین اویدوردوغی و یا قوراشدیردیغی مفکوره‌لره، پرینسیپلره اساس لایمیر.

بو مدعالار دوام ایدن طبقاتی مبارزه‌ده‌کی حقیقی مناسباتین فقط عمومی افاده‌سی دیر، گوزوموزون مقابلینده باش ویرن تاریخی حرکتین افاده‌سیدیر. کچمیشده موجود اولموش مالکیت مناسباتینین محو ایدیلمه‌سی فقط کمونیسمه مخصوص بیر شی دگیلدیر.

بوتون مالکیت مناسباتی تاریخ بویی دائم بیربیرینی عوض ایتمیش، تاریخ بویی دائم دگیشیلمشدیر.

مثلا، فرانسه انقلابی فنودال مالکیتینی لغو ایدیپ، اونی بورژوا مالکیتی‌ایله عوض ایتمیشدیر.

کمونیسمین فرق‌لندیرجی جهتی عمومیتله مالکیتی لغو ایتمک دگیل، بورژوا مالکیتینی لغو ایتمکدیر.

لکن معاصر بورژوا خصوصی مالکیتی طبقاتی آنتاگونیسملره، بعضی لرینین آیریلارینی استثمار ایتمه‌سینه^۱ اساسلاران محصول تولیدی و منیم‌سهنیلمه‌سینین سون و ان مکمل افاده‌سیدیر.

بو معنادا کمونیستلر نوزلرینین نظریه‌سینی بیر مدعایلله افاده ایده بیلرلر: خصوصی مالکیتی محو ایتمک.

بیز کمونیستلری اتهام ایدریدیلر که، بیز شخصا الدهه ایدلین، نوز امگی ایله قازانیلان مالکیتی، هر جور شخصی آزادلیغین، فعالیتین و مستقل‌لیغین اساسینی تشکیل ایدن مالکیتی محو ایتمک ایسته‌بیریک.

کسب ایدلین، قازانیلان، نوز امگی ایله الدهه ایدلین بیر مالکیت! بلکه سیز بورژوا مالکیتیندن اولکی خیردا بورژوا، خیردا کنذلی مالکیتیندن بحث ایدریسیز؟ بو مالکیتی بیزیم محو ایتمگه‌گیمیزه احتیاج یوخدور، صنایعین انکشافی اونی محو ایتمیش و هر گون محو ایتمکده‌دیر.

بلکه‌ده سیز معاصر بورژوا خصوصی مالکیتیندن بحث ایدریسیز؟

مگر مزدلی امک، پرولتارین امگی اونا مالکیت یارادیر؟ اصلا یوخ. بو امک سرمایه یارادیر، یعنی مزدلی امگی استثمار ایدن بیر مالکیت یارادیر، همین مالکیت فقط بو شرطله آرتا بیلر که، تزه‌دن استثمار ایتمک ایچون تزه مزدلی امک دوغورسون. معاصر شکله اولان مالکیت سرمایه‌ایله مزدلی امک آراسینداکی تضاد داخلینده حرکت ایدریر. بوتضادین هر ایکی طرفینی نظردن کچیره‌ک.

سرمایه‌دار اولماق تولیداتدا فقط خالص شخصی موضع توتماق دگیل، هابنله اجتماعی بیر موضع توتماق دیمکدیر. سرمایه گولکتیو محصولی‌دیر

^۱ - ۱۸۸۸ - نجی ایل انگلیس دیلینده نشرینده "بعضی لرینین آیریلارینی استثمار ایتمه‌سینه" سوزلری عوضینه "آزلیغین چوخلوغی استثمار ایتمه‌سینه" چاپ ایدیلمیشدیر. ت. ه

آنجا که جامعه‌نشین بپر چوخ عضولرینین بپرگه فعالیتی ایله، نتیجه‌ده-جامعه‌نشین فقط بوتون عضولرینین بپرگه فعالیتی ایله حرکت گتیریله بیلر.

بنله‌لیکه سرمایه-شخصی قوه‌دگیل، اجتماعی قوه‌دیر.

دیمه‌لی، سرمایه جمعیتین بوتون عضولرینه مخصوص اولان کولکتیو مالکیت چویریلسه، بو، شخص مالکیتین اجتماعی مالکیت چویریلمه‌سی دیمک اولماز. مالکیتین آنجا که کاراکتری دگیشیلیر. مالکیت نوز طبقاتی کاراکترینی ایتیریر.

مزدلی امگه کچهک.

مزدلی امگین اورتا قیمتی امک حقی مینمومی‌دیر، یعنی کارگری بپر کارگر اولاراق یا شاتماق ایچون ضروری اولان یا شایش واسطه‌لرینین مجموعی‌دیر.

"کمونیست حزبینین مانیفستیندن" بپر صفحه‌نین ال یازماسی و بوتون متن مارکسین ایله یازیلمیشدیر. اولکی ایکی سطر مارکسین آروادی‌ینی‌نین خطیله‌دیر.

دیمه‌لی، مزدلی کارگرین نوز فعالیتی نتیجه‌سینده مینیمسه‌دیگی شنی اونون حیاتی‌نین تکرار تولیدی ایچون گوجلّه کفایت ایدیر. بلاواسطه حیاتی‌نین تکرار تولیدی ایچون اولان امک محصول‌لارینین بو شخصی مینیمسنیلمه‌سینی، نوزگه امگی اوزرینده حکمرانلیق یارادا بیله‌جک هیچ بپر آرتیق شنی ساخلامیان مینیمسنیلمه‌سینی بیز اصلا محو ایتمک نیتینده دگیل‌ایک. بیز مینیمسمه‌نین فقط انله مسکین بپر کاراکترینی محو ایتمک ایسته‌بیریک که، بو زمان کارگر آنجا که سرمایه‌نی آرتیرماق ایچون یا شاییر و فقط حاکم طبقه‌نین منافی طلب ایتدیگینه گوره یا شاییر.

بورژوا جامعه‌سینده جانلی امک آنجاق توپلانمیش امگی آرتیرماق واسطه‌سی دیر. کمونیسیم جامعه‌سینده توپلانمیش امک آنجاق کارگرلرین حیات پروسه‌سینی گنیش‌لندیرمک، زنگین‌لشدیرمک، یونگول‌لشدیرمک واسطه‌سیدیر.

بنله‌لیکله بورژوا جامعه‌سینده کچمیش حال حاضرین اوزرینده کمونیسیم جامعه‌سینده حال حاضر کچمیشین اوزرینده حکمران‌لیق ایدیر. بورژوا جامعه‌سینده سرمایه مستقل‌لیگه و فردلیگه مالک‌دیر، حال بوکه زحمتکش فرد استقلال‌دان محروم‌دیر و سیماسیزلاشدیریلیمیشدیر.

بو مناسباتین محو ایدیلمه‌سینی بورژوازی شخصیتین و آزادلیغین لغو ایدیلمه‌سی آدلاندیریر. حقی‌دا وار. دوغروندان، بورژوا شخصیتینی، بورژوا استقلالینی و بورژوا آزادلیغینی لغو ایتمکدن بحث اولونور.

ایندیکی بورژوا تولید مناسباتی چرچیوه‌سی داخلینده آزادلیق دیدیکده، تجارت آزادلیغینی، آغی‌ساتغی آزادلیغینی نظرده توتورلار.

لکن آلویرچیلیک آرادان قالخدیقا، آزاد آلویرچیلیکده آرادان قالخاجاق دیر. آزادلیق حقیقده بیزیم بورژوالارین بوتون آیری‌دیده‌لی نطق‌لری کیمی، آزادلیق آلویرچیلیک حقیقده‌کی دانیشیق‌لاردا آلویرچیلیگی، بورژوا تولید مناسباتینی و بورژوازینین نوزونی کمونیسیم‌سینه محو ایتمگه عاید دگیل، عمومیتله آنجاق اورتا عصرلر دورونون آزاد اولمایان آلویرچیلیگینه، اسارتده اولان شهرلیسینه عاید اولاییلر. بیزیم خصوصی مالکیتی محو ایتمک ایسته‌دیگیمیز سیزی دهشته سالیر. لکن سیزین ایندیکی جامعه‌نیزده اونون عضولرینین اون‌دا دوققوزو ایچون خصوصی مالکیت اونا گوره موجود دور که، جامعه عضولرینین اون‌دا دوققوزو ایچون خصوصی مالکیت موجود دگیلدیر.

دیملی، سیز بیزی اوندا اتهام ایدیرسیز که، بیز جامعه‌نین اولدوقجا بویوک چوخلو غونون مالکیتی اولماماسی کیمی بیر ضروری شرطله باغلی اولان مالکیتی محو ایتمک ایسته‌ییریک.

بیر سوزله، سیز بیزی اوندا اتهام ایدیرسیز که، بیز سیزین مالکیتیزی محو ایتمک ایسته‌ییریک. بلی، بیز دوغرواندان بونی ایتمک ایسته‌ییریک سیز دییرسیز که، امگین داها سرمایه‌یه، پول، تورپاق رانتینا، مختصر، انحصار آلتینا آلینا بیلن اجتماعی قوهیه دوندریله بیلمه‌یجگی زماندان اعتبارا، یعنی شخصی مالکیتین داها بورژوازی مالکیتینه چوریله بیلمه‌یجگی زماندان اعتبارا شخصیت محو ایدیلمیش اولور.

دیملی، سیز اعتراف ایدیرسیز که، بورژوادان، یعنی بورژوا مالکیت‌چیسیندن سوای هیچ کسی شخصیت حساب ایتیرسیز. بئله بیر شخصیت دوغرواندان محو ایدیلمه‌لیدیر.

کمونیست اجتماعی محصوللاری منیم‌سه‌مک امکاتینی هیچ کسین ایندن آلیر، کمونیسیم فقط بو منیم‌سه‌مه واسطه‌سیله نوزگه امگنی اسارت آلتینا آلماق امکاتینی آرادان قالدیریر.

اعتراض ایدیپ دییردیلمر که، گویا خصوصی مالکیت محو ایدیلمیکده، هر جور فعالیت دایانار و عمومی بیر تنبلیک حکم سوره‌ر.

بئله اولسایدی، تنبلیک اوزوندن بورژوا جامعه‌سی چوخلان محو اولمالی‌ایدی، چونکه بوردا زحمت چکنلر هیچ بیر شئی الدهه ایتیر، الدهه‌ایدنلرسه زحمت چکمیرلر. بوتون بو قورخولار بئله بیر تکرار مکرراتدان عبارت اولور که، داها سرمایه موجود اولمادیغینا گوره، مزدلی امکده داها یوخلور

مادی محصوللارین کمونیستجه‌سینه منیمسه‌نیلمه‌سی و تولید اصولی علیه‌ینه یونل‌دیلن بوتون اعتراضلار عقلی امک محصوللارینین منیمسه‌نیلمه‌سینه و تولیدینه‌ده عاید‌دیر. طبقاتی مالکیتین محو ایدیلمه‌سی بورژوازینین نظرینده تولیدین نوزونون محو ایدیلمه‌سی دیمک الدوغی کیمی، طبقاتی تحصیلین محو ایدیلمه‌سی‌ده اونون نظرینده عمومیتله تحصیلین محو ایدیلمه‌سی دیمک‌دیر.

محو اولاجاغینا بورژوازینین عزا توتدوغی تحصیل بویوک چوخلوق ایچون ماشینین علاوه‌سینه چویریلک دیمک‌دیر.

لکن بورژوا مالکیتینین لغو ایدیلمه‌سینی آزادلیق، تحصیل، حقوق و سایره حقیقده‌کی نوز بورژوا تصورلریز نقطه نظریندن قیمت‌اندیریب بیزیمله مباحثه ایتمه‌یین. سیزین مفکوره‌لریزین نوزی بورژوا تولید مناسباتینین و بورژوا مالکیت مناسباتینین محصولی دیر، عینی‌ایله‌ده سیزین حقوقونوز نوز طبقه‌نیزین آنجاق قانون درجه‌سینه یوکسل‌دیلمیش اراده‌سیدیر، بو اراده‌نین مضمون‌یسه نوز طبقه‌نیزین مادی حیات شرائطی‌ایله معین ایدیلیر.

نوز تولید و مالکیت مناسباتیزی تولیدین انکشافی پروسه‌سینده کنجیجی اولان تاریخی مناسباتدان طبیعت و ذکاتین ابدی قانونلارینا چویرمگه سیزی وادار ایدن غرضلی تصورونوز کچمیشده حکم سورموش محو اولموش بوتون طبقه‌لرین تصویری ایچون عینی‌دیر. آنتیک و یا فنودال مالکیتی باره‌سینده سیزه آیدین گورونن شئی بورژوا مالکیتیندن بحث اولونار کن سیز داها باشا دوشمک جسارتینده اولمورسوز. عائله‌نین محو ایدیلمه‌سی! ان افراطی رادیکاللاردا کمونیستلرین بو اییرینج نیت‌یندن حدتلیرلر.

معاصر عانله، بورژوا عانلهسی نهیه اساسلانیر؟ سرمایهیه، خصوصی وارلانمایا. تماما انکشاف ایتیمیش شکله بو عانله آنجاق بورژوازی ایچون موجوددور، لکن اونون بنله بیر علاوهسی ده واردیر که، پرولتارلار مجبوریت اوزوندن عانلهسیز قالیر و آجیق فاحشهلیک باش ویریر.

بورژوا عانلهسینین بو علاوهسی آرادان قالدیقدا، طبیعی اولراق، بو عانلهده آرادان قالخیر و سرمایه یوخ اولدوقدا، بونلارین هر ایکسی یوخ اولاجاقدیر.

بلکه سیز بیزی اتهام ایدیرسیز که، بیز آتا آنالارین نوز اوشاقلارینی استنمار ایتمهسینه سون قویماق ایستهیریک؟ بیز بو جنایتی اعتراف ایدیریک.

لکن سیز ادعا ایدیرسیز که، بیز ایو تربیهسینی اجتماعی تربیه ایله عوض ایتکه، انسان ایچون ان عزیز اولان مناسباتی محو ایتک ایستهیریک.

بس سیزین تربیهنیزی جامعه معین ایتیر؟ مگر بو تربیهنی سیزین تربیه ویردیگیز شرایطده کی اجتماعی مناسبات معین ایتیر، مکتب و سایر واسطهسیله جامعهنین بلاواسطه و یا دولایی مداخلهسی معین ایتیر؟ کمونستلر تربیهیه جامعهنین تاثیرینی اویدورمولار، اونلار فقط تربیهنین کاراکترینی دگیشدیریر، اونی حاکم طبقهنین تاثیر آلتیندان چیخاریرلار.

ایری صنایعین انکشافی نتیجهسینده پرولتار آراسیندا بوتون عانله علاقهلری نه قدر چوخ پوزولورسا، اوشاقلار نه قدر چوخ عادی آلویر شنی لرینه و ایش آلتلرینه چویریلیرسه، عانله و تربیه حقینده، آتا آنایله اوشاقلار آراسیندا مهربان مناسبات حقینده بورژوا بوش بوغازلیقلاری دا بیر اوقدر چوخ نفرت اویادیر.

لکن بوتون بورژوازی بیر آغیزدان باغیریب بیزه دبیر که، سیز کمونیستلر آروادلاری عمومی لشدیرمک ایسته بیرسیر

بورژوا نوز آروادینا عادی بیر تولید آلتی کیمی باخیر. او ایشیدیر که، تولید آلتیرینی عمومی استفادهیه ویرمک نظرده توتولور، بونا گوره، البته، بنله بیر فکردن اوزاقلاشا بیلیمیر که، آروادلاریندا باشینا بوجور بیر ایش گلهجکدیر.

او هیچ خیالنادا کتیرمیر که بورادا آروادین عادی بیر تولید آلتی اولماسی وضعیتینی آرادان قالدیرماقدان بحث اولونور.

کمونیستلرده آروادلارین گویا رسمی عمومی لیگی باره سینده بیزیم بورژوالارین عالی اخلاق صاحببری کیمی دهشته گلمه لریندن داها گولونج بیر شئی یوخدور. کمونیستلر آروادلاری عمومی لشدیرمه لرینه احتیاج یوخدور، بو عمومی لیک دیمک اولار، هر زمان موجود اولموشدور.

بیزیم بورژوالار، رسمی فاحشه لیک هله بیر یانا قالسین، نوز کارگرلرینین آرواد و قیزلارینین اونلارین اختیاریندا اولماسی ایله کفایتلنمه یه رهک، بیربیرینین آروادلارینی اله کچیرمکدن خصوصی بیر حظ آیلرلار.

بورژوا کبینی اصلینده آروادلارین عمومی لیگی دیمکدیر. کمونیستلری بلکه ده آنجاق بومندا اتهام ایتمک اولاردی که، گویا اونلارین آروادلارین ریاکارلیقلا پرده لنن گیزلی عمومی لیگی عوضینه رسمی، آچیق عمومی لیگینی حیاتا کچیرمک ایسته ییرلر. لکن نوز لوگونه آیدین دیر که، ایندیکی تولید مناسباتی محو ایدیلدیکده، بو مناسباتدان دوغان آرواد عمومی لیگی ده، یعنی رسمی و غیر رسمی فاحشه لیکده یوخ اولاجقدیر.

سونرا، کمونیستلری اتهام ایدیرلر که، گویا اونلار وطنی، ملیتی لغو ایتمک ایسته ییرلر.

کارگرلرین وطنی یو خودور. کارگرلرین اولمایان بیر شنینی اونلارین ایندن آلماق دا اولماز. پرولتاریا ان اول سیاسی حکمرانلیغی اله آلمالی، ملی طبقه وضعیتینه چاتمالی^۱ و بیر ملت کیمی تشکیل تاپمالی اولدوقوندان نوزی هله ملی دیر، هر چند بو ملی لیک هیچده بورژوازی نین آنلادیغی معنادا دگیلدیر.

بورژوازی انکشاف ایتدیکجه، تجارت آزادلیغی، عموم دنیا بازاری یاراتدیقجا، صنایع تولیدی و بونا او یغون اولان حیات شرائطی عینلشدیکجه، خلقلرین ملی آبییریلیغی و تضادلاری گیتدیکجه داها چوخ آرادان قالخیر.

پرولتاریانین حکمرانلیغی بونلارین آرادان قالخماسینی داها چوخ سرعتلندیره جکدیر. قوه لری بیرلشدیرمک، هیچ اولماز سا، مدنی مملکتلرین قوه لرینی بیرلشدیرمک پرولتاریانین آزاد اولماسی ایچون بیرینجی شرطلردن بیریدیر.

بیر فردی آیری فردین استثمار ایتمه سی محو ایدیلدیگی درجه ده، بیر ملتی دیگر ملتین استثمار ایتمه سی ده محو ایدیه جکدیر.

ملتلر داخلینده طبقه لرین آنتاگونیسمی ایله بیرلیکده ملتلر آراسینداکی دشمن چیلیک مناسباتی دا یوخ اولوب گیده جکدیر

دینی، فلسفی و عمومیتله ایده اولوژی نقطه نظرلردن کمونیسیم علیه نه ایره لی سورولن اتهام لاری اطرافلی نظردن کچیرمگینه دگمز.

انسانلارین حیات شرائطی، اونلارین اجتماعی مناسباتی، اونلارین اجتماعی وارلیغی ایله بیرلیکده اونلارین تصورلرینین، باخیشلارینین و مفهوم لارینین، بیر سوزله، اونلارین شعورونون دا دگیشیلدیگینی آنلاماق ایچون مگر خصوصی بیر درین دوشونجه لازمدیر؟

^۱ - ۱۸۸۸ - نجی ایل انگلیس دیلیبنده نشرینده "ملی طبقه وضعیتینه چاتمالی" سوزلری عوضینه "ملتین قاباقجیل طبقه سی وضعیتینه چاتمالی" چاپ ایدیلیمیشدیر.

مفکوره‌لر تاریخی معنوی تولیدین مادی تولیدله بیرلیکده دگیشیلدیگینی دگیلسه، بس نهیی ثبنت ایدیر؟ هر هانسی زمانه‌نین حاکم مفکوره‌لری همیشه آنجاق حاکم طبقه‌نین مفکوره‌لری اولموشدور.

بوتون جامعه‌نی انقلابی‌لشدیرن مفکوره‌لردن بحث ایدیرلر، بونولادا فقط بئله بیر فاکتی افاده ایدیرلر که، کهنه جامعه داخلینده تزه جامعه‌نین عنصرلری عمله‌گلمیشدیر، کهنه حیات شرائطی‌نین داغیلماسی ایله یاناشی اولاراق کهنه مفکوره‌لرده داغیلیر.

قدیم دنیا محو اولماغا اوز قویدوغی زمان مسیح دینی قدیم دینلری مغلوب ایتدی. ۱۸-تجی عصرده معارف‌چیلیک مفکوره‌لرینین ضربه‌لری آلتیندا مسیحییت مفکوره‌لری محو اولدوغی زمان فنودالیسم جامعه‌سی او وقت انقلابچی اولان بورژوازی ایله نولوم- دیریم دویوشونه گیرمیشدی. وجدان و دین آزادلیغی مفکوره‌لری بیلیک ساحه‌سینده فقط آزاد رقابتین حکمرانلیغینی افاده ایدیردی.

بیزه دییه بیلرلر: "لاکن دینی، معنوی، فلسفی، سیاسی، حقوقی، مفکوره‌لر و سایره تاریخی انکشاف گیدیشینده، البته، دگیشیلمیشدیر. دین، اخلاق، فلسفه، سیاست، حقوق آراسی کسيلمه‌ین بو دگیشلمه زمانی دائم قالمیشدیر.

بوندان علاوه، اجتماعی انکشافین بوتون مرحله‌لری ایچون عمومی اولان آزادلیق، عدالت و سایره‌کیمی ابدی حقیقتلر واردیر. کمونیسمه ابدی حقیقتلری لغوایدیر، دینی، اخلاقی تزه‌لشدیرمک عوضینه بونلاری لغو ایدیر، دیمله‌لی، کمونیسیم تاریخی انکشافین بوتون اولکی گیدیشینه ضدیر"

بو اتهام نهدن عبارتدیر؟ ایندییه قدر موجود اولموش بوتون جامعه لرین تاریخی مختلف دورلرده مختلف شکللر آلان طبقاتی تضادلار داخلینده حرکت ایتیمیشدیر.

لکن بو تضادلار نهکیمی فرملاردا اولسادا، جامعه نین بیر حصه سینی دیگر حصه سنین استثمار ایتمه سی بوتون کچمیش عصرلر ایچون عمومی اولان بیر فاکتدیر. بونا گورده تعجبلی دگیل دیر که، بوتون عصرلر هکی اجتماعی شعور، بوتون مختلف ایگینه و بوتون فرقلرینه باخمایارق، معین عمومی فرملاردا حرکت ایدیر، انله شعور فرملاریندا حرکت ایدیر که، بونلارین فقط طبقه لرین تضادی قطعی صورته یوخ اولاجاغی زمان تماما یوخ اولاجاقدیر.

کمونیست انقلابی کچمیشدن ارث قالان مالکیت مناسباتی ایله علاقه نین ان قطعی صورته کسيلمه سی دیمکدیر، تعجبلی دگیل دیر که، نوز اکنشافی گیدیشینده بو انقلاب کچمیشدن ارث قالان مفکوره لرله علاقه نی ان قطعی صورته کسیر.

لکن بورژوازی نین کمونیسم علیه نه اعتراضلارینی بیر کنار قویان. بیز آرتیق یوخاردا گوردوک که، کارگر انقلابیندا بیرینجی آدیم پرولتاریانین حاکم طبقه یه چویرلیمه سی، دموکراسی الده ایدیلیمه سیدیر. پرولتاریا نوز سیاسی حکمرانلیغیندان بوتون سرمایه نی آدیم به آدیم بورژوازی نین الیندن آماق، بوتون تولید آلتلرینی دولیتین، یعنی حاکم طبقه حالیندا تشکیل اولونموش پرولتاریانین الینده مرکز لشدیرمک و محصولدار قوه لر مجموعینی ممکن قدر سرعتله آرتیرماق ایچون استفاده ایده جکدیر.

بو، البته، اولجه مالکیت حقوقونا و بورژوا تولید مناسباتینا آنجاق زوراکی مداخله واسطه سی ایله، یعنی اقتصادی جهتن یاریتماز و اساس سیز گورونن،

لکن حرکت گیدیشینده بویوبوب نوز چرچیوه سیندن کنارا چیخان^۱ و بوتون تولید اصولوندا چویریلش ایچون بیر واسطه کیمی لابد اولان تدبیرلر واسطه سیله ممکن دیر.

البته، مختلف مملکتلرده بو تدبیرلر مختلف اولاجاقدیر.

لکن ان قاباقجیل مملکتلرین، دیمک اولار هامیسیندا آشاغیداکی تدبیرلر تطبیق ایدیه بیلر:

۱. تورپاق مالکیتیندن محروم ایتمک و تورپاق رانتیندان دولت خرجلرینین نوده نیلمه سی ایچون استفاده ایتمک

۲. یوکسک مترقی ویرگی.

۳. ورثه لیک حقوقونی لغو ایتمک.

۴. بوتون مهاجرلرین و قیامچیلارین املاکینی مصادره ایتمک.

۵. دولت سرمایه سینه و مستثنا انحصارا مالک ملی بانگ واسطه سیله اعتباری دولت الینده مرکز لشدیرمک.

۶. بوتون نقلیاتی دولتین الینده مرکز لشدیرمک.

۷. عمومی پلان اوزره دولت کارخانه لرینین، تولید آلتلرینین سایینی آرتیرماق، تورپاقلاری اکین ایچون تمیزله مک و یاخشیلشدیرماق.

۸. امگین هامی ایچون عینی درجه ده مجبوری لیگی، صنایع اردولاری

تشکیل ایتمک، خصوصی اکین چیلیک ایچون بنله اردولار تشکیل ایتمک.

۹. اکین چیلیگی صنایع ایله بیرلشدیرمک، شهرله کند آراسینداکی فرقین^۱

تدریجا آرادان قالدیریلماسینا کمگ ایتمک.

^۱ - ۱۸۸۸ - نجی ایل انگلیس دپلینده نشرینده "بویوبوب نوز چرچیوه سیندن کنارا چیخان" سوزلریندن سونرا "کهنه اجتماعی قورولوش اوزرینه تزه حمله لری ضروری ایدن" سوزلری علاوه اولونموشدور. ت. ه.

۱۰. بوتون اوشاقلارا اجتماعی و پولسوز تربیه ویرمک. کارخانه‌لرده معاصر فرمداکی اوشاق امگینی آرادان قالدیرماق. تربیه‌نی مادی تولیدله بیرلشدیرمک و سایره.

انکشاف گیدیشینده طبقاتی فرقلر محو اولاجاغی و بوتون تولید فردلرین جمعیتی الینده توپلاشاجاغی زمان اجتماعی حاکمیت نوز سیاسی کاراکترینی ایتیره‌جکدیر. سوزون اصل معناسیندا سیاسی حاکمیت بیر طبقه‌نی ازمک ایچون دیگر طبقه‌نین متشکل زوراکیلیگی دیر. بورژوازی علیه‌نه مبارزه‌ده پرولتاریا حکما بیر طبقه حالیندا بیرلشیرسه، انقلاب یولی ایله نوزونی حاکم طبقه‌یه چویریرسه و حاکم طبقه اولوب کهنه تولید مناسباتینی زورلا لغو ایدیرسه، بو تولید مناسباتی ایله بیرلیکده او، طبقاتی ضدیتین موجود اولماسی شرائطینی محوایدیر، عمومیتله طبقه‌لری محوایدیر، بونونلا بیرلیکده بیر طبقه اولماق اعتباری ایله نوز حکمرانلیغینی دا محو ایدیر.

طبقه‌لرین و طبقاتی ضدیتلرین موجود اولدوغی کهنه بورژوا جامعه‌سینین یرینی انله بیر جامعه توتور که، بورادا هر کسین آزاد انکشافی هامینین آزاد انکشافی ایچون شرطدیر.

۱ - ۱۸۴۸ - نجی ایل نشرینده "شهرله کند آراسینداکی ضدیتین" یازلمیشدیر. ۱۸۷۲ - نجی ایل نشرینده و آلمان دیلینده سونراکی نشرلرینده "ضدیتین" سوزی " فرقین" سوزی ایله عوض ایدلمیشدیر. ۱۸۸۸ - نجی ایل انگلیس دیلینده نشرینده "شهرله کند آراسینداکی فرقین تدریجا آرادان قالدیریلماسینا کمک ایتمک " سوزلری عوضینه "اهالین بوتون مملکتده داها برابر صورتده بولوشدورولمه‌سی یولی ایله شهرله کند آراسینداکی فرقین تدریجا آرادان قالدیریلماسی" چاپ ایدلمیشدیر.

سوسیالیست و کمونیست ادبیاتی

۱- مرتجع سوسیالیسم

آ) فنودال سوسیالیسمی

فرانسه و انگلیس اشرافیتی نوز تاریخی وضعیتینه گوره، معاصر بورژوا جامعه‌سی علیهینه هجولر یازمالی اولموشدور. فرانسه‌ده ۱۸۳۰-نجی ایل ژونیه انقلابیندا و انگلستاندا پارلمان اصلاحاتی یولونداکی حرکاتدا منفور بیر تورمه بو اشرافیتی بیر داها مغلوب ایتدی. جدی سیاسی مبارزه باره‌سینده داها دانیشتیق‌دا اولایا بیلیمزدی. اشرافیته آنجاق ادبی مبارزه قالیردی. لاکن ادبیات ساحه‌سینده‌ده تزه‌دن قورماق^۱ دورونده‌کی کهنه عبارهلر آرتیق ممکن دگیلدی. اشرافیت رغبت قازانماق ایچون نوزونی اتله گوسترمه‌لی ایدی که،

^۱ - ۱۶۶۰-۱۶۸۹-نجی ایلرده انگلستانداکی تزه‌دن قورمادگیل، ۱۸۱۴-۱۸۳۰-نجی ایلرده فرانسه‌ده‌کی تزه‌دن قورما نظرده توتولور /۱۸۸۸-نجی ایل انگلیس دیلینده نشرینه انگلسین قیدی./

گویا او داها نوز منافعینین فکرینه قالمیر و آنجاق استثمار اولونان کارگر طبقه‌سینین منافعینی نظره آلیب بورژوازی علیهینه نوز اتهام‌نامه‌سینی ترتیب‌ایدیر. اشرافیت نوزونون تزه حکمدارینا هجولر یازماقدان و اونون قولاغینا گله‌جک حقینده آز چوخ پیس خبرلر پیچیلدماقدان حظ آلیردی.

بنله‌لیکله، یاری دفن نغمه‌سی‌یاری هجو، یاری کچمیشین صداسی‌یاری گله‌جگین هده‌سی اولان بیر فنودال سوسپالیسمی عمله گلدی که، بودا چوخ زمان نوز آجی، کسگین، زهرلی حکمی‌ایله بورژوازینین باغیرینی یاریر، لکن معاصر تاریخین گیدیشینی آنلاماقدان تام عاجزلیگی‌ایله همیشه گولونج تاثیر باغیشلا بیردی.

اشرافیت خلقی نوز دالینجا آپارماق ایچون پرولتاریانین دینچی تورباسینی الده بایراق ایتمیشدی. لکن هر دفعه خلق اشرافیتین دالینجا گیتدیکده، اونون یانچاغیندا کهنه فنودال نشان‌لارینی گورور، اوجادان و احترام‌سیزلیقلا قهقهه چکهره‌ک قاچیب داغیلیردی.

فرانسه‌له گیتیمیسترلرینین بیر حصه‌سی و "جوان انگلستان"^۱ بنله بیر کمدی اویناماقلا مشغول اولوردی.

اگر فنودالار نوز استثمار اصول‌لارینین بورژوا استثماریندان فرقلی اولدوغونی ثبوت ایدیرلرسه، آنجاق بونی اونودورلار که، اونلار ایندی آرتیق کچیب گیتیمیش اولان تماما آیری بیر وضعیت و شرائطده استثمار ایدیردیلر. اگر اونلار نوز حکمرانلیقلاری زمانی معاصر پرولتاریانین اولمادیغینی

^۱ - له گیتیمیسترلر-بور بونلار سلسله‌سینی بر پا ایتمک طرفدار لاری اولان اعیان-تورپاق صاحب‌لری حزبی ایدی. "جوان انگلستان" - محافظه‌کارلار حزبینه قوشولان انگلیس اشرافیتین، سیاسی خادم و ادبیات‌چیلارینین ۱۸۴۲-نجی ایله باخین تشکیل اولونموش محفلی ایدی. اونون گورکملی نماینده‌لری دیزرائیلی، توماس کارلیل و ایریلاری ایدی.

گوستریلرسه، بونی اونودورلار که، معاصر بورژوازی اونلارین اجتماعی قورولوشونون ضروری محصولی ایدی.

بیرده، اونلار نوز تنقیدلرینین مرتجع کاراکترینی چوخ آز گیزلتدیکلرینه گوره، اونلارین بورژوازی علیهینه عمده اتهامی بوندان عبارت اولور: بورژوازی نین حکمرانلیغی دورونده انله بیر طبقه انکشاف ایدیر که، بو طبقه بوتون کهنه اجتماعی قورولوشی داغیدیب هوایا سووراجاقدیر. اونلارین بورژوازی عمویتله پرولتاریا دوغورماقدان داها چوخ، انقلابی پرولتاریا دوغورماقدا تهمتلندیریلر.

بونا گورهده اونلار سیاسی پراتیکده کارگر طبقه‌سی علیهینه بوتون زوراکی تدبیرلرده اشتراک ایدیرلر، عادی حیاتدا، بوتون دبدبلی عبارتله لرینین عکسینه اولراق، قیزیل الماری^۱ بیغیشدیرماق، صداقت، محبت و ناموسی قویون یونی، چقدر و عرق آلویریندن گلن قازانجا دگیشمک فرصتینی الدن قاجیرمیرلار.^۲

کشیش همیشه فنودالالاله ویردیگی کیمی، کشیش سوسیالیسمی ده فنودال سوسیالیسمی ایله الاله ویرمیشدیر.

^۱ - ۱۸۸۸ - نجی ایل انگلیس دپلینده نشرینده "قیزیل الماری" سوزوندن اول "صنایع اغاجیندان توکلن" سوزلری علاوه ایدلمیشدیر.

^۲ - بو، عمده اولراق آمانا عایدیر، بورادا تورپاق اشرافیتی و یونکرلر نوز تورپاقلارینین چوخ حصه‌سینده تصرفاتلارینی نوز ایش مدیرلری واسطه‌سیله نوز حسابلارینا اداره ایدیرلر و، بوندان علاوه، بویوک شکر و شراب کارخانه‌لرینین صاحبی دیر. داها وارلی اولان انگلیس اشرافیتی هله بو درجه‌یه چاتمیشلار، لکن اونلاردا بیلیرلر که، رانتین اشاعی دوشمه‌سینین عوضینی چیخارماق ایچون نوز آدلارینی آز چوخ شیهللی سهامدار جمهیترلی دوزلدنلرهنجه ویرمک اولار. ۱۸۸۸-نجی ایل انگلیس دپلینده نشرینه انگلسین قیدی./

مسیحی آسکتیسمینه^۱ سوسیالیسم رنگی ویرمکدن آسان بیر شنی یوخدور. مگر مسیحی لیکده خصوصی مالکیت علیهنه، نگاه علیهنه، دولت علیهنه چیخیردی؟ مگر او بونلارین عوضینه خیریه چیلیگی و یوخسوللوغی، نگاه سیزلیغی و نفسی نولدورمگی، ترک دنیا حیاتی و کلیسانی تبلیغ ایتمیردی؟ مسیح سوسیالیسمی آنجاق انله بیر مقدس سو دورکه، اشرافیتین غضبی توتاندا کشیش بو سویی اونون اوزونه چیلهیر.

ب) خیردا بورژوا سوسیالیسمی

فئودال اشرافیتی بورژوازی طرفیندن بیخیلان و معاصر بورژوا جامعه سینده حیات شرائطی پیسله شیب آرادان قالخان یگانه طبقه دگیلدیر. اورتا عصر لرده کی شهرلیلر سلکی و خیردا کندلیلر سلکی معاصر بورژوازی نین سلفی اولموشدور. صنایع و تجارت جهتدن داها آز انکشاف ایتمیش مملکتلرده بو طبقه انکشاف ایتمکده اولان بورژوازی ایله یاناشی اولاراق هله ایندییه قدر سورونمکده دیر.

معاصر مدنیتین انکشاف ایتدیگی مملکتلرده پرولتاریا ایله بورژوازی آراسیندا تردید ایدن تزه خیردا بورژوازی عمله گلیمیش و بورژوا جامعه سینین علاوه بیر حصه سی اولاراق دائم تزه دن عمله گلیمکده دیر. لکن رقابت بو طبقه یه منسوب اولان شخصلری دائم پرولتاریا صفلرینه آتیر و اونلار آرتیق انله بیر زمانین یاخینلاشدیغینی گورمگه باشلا بیرلار که، بو زمان آیری صنایع انکشاف ایتدیگده، همین شخصلر معاصر جامعه نین مستقل بیر حصه سی

^۱ - ترک دنیا.

اولراق تماما یوخ اولاجاق و تجارتده، صنایعده، اکین چیلیکده نظارتچیلر و مزدلی قوللو قچیلارلا عوض ایدیله جکدیر.

بوتون اهلانین یاریدان خیلی چوخونون کندلیلردن عبارت اولدوغی فرانسه کیمی مملکتلرده بورژوازی علیهینه پرولتاریا طرفدار چیخان و بورژوا قورولوشونی تنقید ایدرکن خیردا بورژوا و خیردا کندلی معیارینا ال آتیب، کارگرلرین ایشینی خیردا بورژوا نقطه نظریندن مدافعه ایدن یازچیلارین میداناکلمه سی طبیعی ایدی. خیردا بورژوا سوسیالیسمی بئله میدانا گلیمیشدیر. سیسموندی تکجه فرانسه ده دگیل، انگلستان دادا بئله بیر ادبیاتین باشیندا دورور.

بو سوسیالیسم معاصر تولید مناسباتینداکی ضدیتلری چوخ یاخشی گوره ببلیردی. او، اقتصادچیلارین ریاکار مداحلیغینی افشا ایتیمیشدی. او، ماشینلی تولیدین و امگ بولگوسونون داغیدیجی تاثیرینی، سرمایه لری و تورپاق صاحبلیگینین تمرکز لشدیگینی، افراط استحصالی، بحرانلاری، خیردا بورژوالارین و کندلیلرین لابدا محو اولاجاغینی، پرولتاریاتین یوخسوللوغونی، تولید هرج مرج لیگینی، ثروت بولگوسونده بی ابیرچی برابر سیزلیک اولدوغونی، ملتر آراسیندا داغیدیجی صنایع محاربه سی گیتدیگینی، کهنه معنویاتین، کهنه عانله مناسباتین و کهنه ملیتلرین پوزولوب داغیلدیغینی قطعی ثبوت ایتدی.

لکن بو سوسیالیسم نوز مثبت مضمونی جهتن بونا چالیشیر که، یا کهنه تولید و مبادله واسطه لری، بونونلا بیرلیکده کهنه مالکیت مناسباتینی و کهنه جامعانی برپا ایتسین، یادا معاصر تولید و مبادله واسطه لری تزه دن زورلا کهنه مالکیت مناسباتی چرچیوه سینه سالسین، حال بو که همین مناسباتی

معاصر تولید و مبادله واسطه‌لری آرتیق داغیت‌میشدیر و مطلق داغیت‌مالی ایدی. هر ایکی حالدا بو سوسیالیسم عین زماندا هم مرتجع، همده خیالی دیر. بو سوسیالیسمین ان عالی مقصدی کارگاه حالیندا قورولموش صنایع و پاتری آرکال کند اقتصادی دیر. بو مسلک سونراکی انکشافدا قورخان بیر دونقولتویا چویریلیمیشدیر^۱

ج) آلمان سوسیالیسمی یاخود "حقیقی" سوسیالیسم

حکمران بورژوازی نین ظلمی آلتیندا میدانا گلن و بو حکمرانلیق علیهینه مبارزه‌نین ادبی افاده‌سی اولان فرانسه سوسیالیست و کمونیست ادبیاتی آلمانا انله بیر زماندا کچیریلیمیشدی که، بو زمان آلماندا بورژوازی فنودال استبدادی علیهینه نوز مبارزه‌سینی تزهجه باشلامیشدی. آلمان فیلسوفلاری، یاریم فیلسوفلاری و گوزهل عباره هوس‌کارلاری احتراسلا بو ادبیاتدان یاپیش‌میشدی‌لار، آنجاق اونوتموشدولار که، بو اثرلر فرانسه‌دن آلمانا کچیریلر کن، عین زماندا فرانسه‌ده‌کی حیات شرائطی اورایا کچیریلیمه‌میشدی. آلمان شرائطینده فرانسه ادبیاتی نوزونون بوتون بلاواسطه عملی اهمیتینی ایتیردی و خالص بیر ادبی جریان شکلی آلدی. بو ادبیات انسان ماهیتینین حیاتا کچیریلیمه‌سی حقیقده معناسیز علامه‌لیک کاراکتری آلمالی ایدی. مثلا، بیرینجی فرانسه انقلابینین طلبلری ۱۸-نجی عصر آلمان فیلسوفلاری

^۱ - ۱۸۸۸-نجی ایل انگلیس دلیبنده نشرینده "بو مسلک سونراکی انکشافیندا قورخان بیر دونقولتویا چویریلیمیشدیر" سوزلری عوضینه بنله چاپ ایدیلیمیشدیر: "ان نهایت، قطعی تاریخی فاکتور خولیارلارین حظ ویرن تاثیرینین بوتون علامت‌لرینی آرادان قالخماغا مجبور ایتدیکده، سوسیالیسمین بو فرمی قورخان بیر دونقولتویا چویریلیمیشدیر. ت. ه.

ایچون فقط عمومیتله "عملی دکانین" طلبری اولاراق بیر اهمیته مالک ایدی، انقلابچی فرانسه بورژوازیسی اراده‌سینین تظاهرلری اونلارین نظرینده خالص اراده قانونلاری، اصلینده اراده نجه اولمالیدیرسا، بنله بیر اراده‌نین، حقیقی انسان اراده‌سینین قانونلاری اهمیته مالک ایدی.

آلمان ادبیات‌چی‌لارینین گوردوگی بوتون ایش آنجاق اوندان عبارت ایدی که، تزه فرانسه مفکوره‌لرینی نوز کهنه فلسفی وجدانلاری ایله باریش‌دیرسینلار، یاخود، داها دوغروسی، فرانسه مفکوره‌لرینی نوز فلسفی نقطه نظرلریندن منیم‌سه‌سینلر.

عمومیتله آیری بیر دلیل نه یوللا منیم‌سه‌نیلیرسه، بونی‌دا عین یوللا، ترجمه واسطه‌سیله منیم‌سه‌دی‌لر.

معلوم‌دور که، قدیم بت پرست‌لیک زمانلارینین کلاسیک اثرلرینین ال یازمالاریندا مونارشلار متنین اوستوندن کاتولیک مقدس‌لرینین معناسیز شرح‌حالارینی یازیردی‌لار. آلمان ادبیات‌چی‌لاری کفر ایدن فرانسه ادبیاتی‌ایله لاپ عکسینه رفتار ایتدی‌لر. فرانسه اورژینالی آلتیندان اونلار نوزلرینین فلسفی جنگ‌گیتینی یازدی‌لار. مثلا، پول مناسباتینین فرانسه تنقیدی آلتیندان اونلار "انسان ماهیتینین نوزگه‌لشمه‌سی"، بورژوا دولتینین فرانسه تنقیدی آلتیندان "مطلق کلون حکمرانلیغینین لغو ایدیلمه‌سی" و سایره یازدی‌لار.

اونلارین فرانسه نظریه‌لری آلتیندان یرلشدیریپ یازدیقلاری نوز فلسفی جمله‌پردازلیقلارینا "فعالیت فلسفه‌سی"، "حقیقی سوسیالیسم"، "آلمان سوسیالیسم علمی"، "سوسیالیسمین فلسفی جهدن اساس‌لان‌دیریلما‌سی" و سایره آدینی ویردی‌لر.

بنله لیكله، فرانسه سوسیالیست-کمونیسیت ادبیاتی تماما مضمون سیزلاشدیریلیمیش اولدی همده آلمانلارین الینده بو ادبیات داها بیر طبقه نین دیگر طبقه علیهینه مبارزه سینی افاده ایتمه دیگینه گوره، آلمانلار بو عقیده ده ایدیلر که، اولار "فرانسه بیر طرفلیگیندن" یوکسه گه قالمیشلار، حقیقی طلبات عوضینه، حقیقته اولان طلباتی مدافعه ایدیرلر، پرولتاریانین منافی عوضینه انسان ماهیتینین منافی، عمومیتله انسانین منافی، هیچ بیر طبقه یه منسوب اولماییب عمومیتله حیاتدا دگیل، فلسفه خولیا سینین دوماتلی فضالاریندا موجود اولان انسانین منافی مدافعه ایدیرلر.

نوز عاجز شاگرد مشغله لرینی بو قدر جدی و مهم بیر شئی حساب ایدن و بونلاری بو قدر گورولتی ایله تعرفله یین همین آلمان سوسیالیسمی گیتدی کجه نوز پدانت معصوم لوغونی ایتیردی.

فئودالار و مطلق مونارشی علیهینه آلمان بورژوازی سینین، خصوصا پروس بورژوازی سینین مبارزه سی-بیر سوزله، لیبرال حرکات-گیتدی کجه داها چوخ جدی لشیردی.

بنله لیكله، "حقیقی" سوسیالیسمین آرزو ایتدیگی فرصت اله دوشدی و اودا سیاسی حرکات سوسیالیست طلب لرینی قارشی قویور، لیبرالیسمه، نماینده لی دولته، بورژوا رقابتینه، بورژوا مطبوعات آزادلیغینا، بورژوا حقوقونا، بورژوا آزادلیغینا و برابرلیگینه بیر عنعنه اولاراق لعنتلر یاغ دیریر و خلق کتله سینه تبلیغ ایدیردی که، بو بورژوا حرکاتیندا خلق کتله سی هیچ بیر شئی قازانا بیلمز، عکسینه هر شئی ایتیره بیلر. فرانسه تنقیدینین مسکین عکس صداسی اولان آلمان سوسیالیسمی چوخ یرینده اونودوردیکه، فرانسه تنقیدی میدانا گلن زمان معاصر بورژوا جامعه سی، بونا موافق مادی حیات شرائطی و موافق

سیاسی قانون اساسی وار ایدی، یعنی بوتون انله مقدم شرطلر وار ایدی که، آلماندا بونلارا نائل اولماق حقیقده هله تزهجه دانیشیردیلار.

چوخلی کشیشلری، مکتب مربی لری، عطالتی یونکرلری و بروکراتلاری اولان آلمان استبداد حکومتلری ایچون بو سوسیالیسم هددهلیجی صورتده هجوم کچن بورژوازی علیهینه وقتینده اله کچن بیر اویوق ایدی.

بو سوسیالیسم آلمان کارگرلرینین عصیانلارینی یاتیرارکن همین حکومتلرین استفاده ایتدیکلری قامچیلارین و تفنگ گولله لرینین آجیسینا قاتلمیش بیر شربت ایدی.

بو یوللا "حقیقی" سوسیالیسم حکومتلرین اینده آلمان بورژوازیسی علیهینه بیر سلاح اولوردوسا، همچنین بلاواسطه مرتجع منافی، آلمان دارگوزلرینین منافیینه ده افاده ایدیردی. آلماندا موجود وضعیتین حقیقی اجتماعی اساسینی ۱۶-نجی عصردن ارث قالان و اوزماندان اعتبارا بو و یا دیگر فرمدا دائم تزه دن میدانا چیخان خیردا بورژوازی تشکیل ایدیر.

خیردا بورژوازینین ساخالتماسی آلماندا موجود وضعیتین ساخالتماسی دیمکدیر. بورژوازی نین صنایع و سیاسی حکمرانلیغی اوزوندن خیردا بورژوازی، بیر طرفدن، سرمایه نین تمرکزلشمه سی نتیجه سینده، دیگر طرفدن، انقلابی پرولتاریاتین آرتیب بویومه سی نتیجه سینده مطلق محو اولاجاغینی بویوک بیر دهشتله گوزله ییر. خیردا بورژوازی یه انله کلیردی که، "حقیقی" سوسیالیسم بیر گولله ایله یکی اوو وورور. بونا گوره ده "حقیقی" سوسیالیسم یولخوجی بیر مرض کیمی یاییلیردی.

فرضیه توروندان توخونموش، الوان بلاغت رنگلری ایله ایشلنمیش، شیت بیر حیرانلیقدان دوغان گوز یاشارلاری ایله ایسلادیلیمیش و آلمان سوسیالیستلری

طرفیندن نوزلرینین بیر ایکی جیلیز "ابدی حقیقتینی" پرده‌لمک ایچون استفاده ایدیلن بو عارفانه نورتوک سایه‌سینده اونلارین متاعی همین جماعت آراسیندا آنجاق رواج تاپیردی.

آلمان سوسیالیسمی نوزی‌ده گیتدی‌کجه داها چوخ باشا دوشوردی که، اونون وظیفه‌سی بو دارگوزلرین دبدبه‌لی نماینده‌سی اولماقدیر.

بو سوسیالیسم آلمان ملتینی نمونه‌وی بیر ملت، آلمان دارگوزوینی انسان نمونه‌سی اعلان ایتمیشدی. بو سوسیالیسم دارگوزون هر بیر آلچاق حرکتینه گیزلی و علوی بیر سوسیالیست معناسی ویریردی، بو دا اونی نوزونون تام عکسی اولان بیر شنیه چویریردی. اخیرا قدر اردیجیل اولان بو سوسیالیسم "کوبود داغیدجی" جریان آدلاندیردیغی کمونیسمین آچیقجا علیهینه چیخیردی و بیلدیرمیشدی که، عظمتلی غرض‌سیزلیگه مالک اولان بو سوسیالیسم هر جور طبقاتی مبارزه‌دن یوکسکده دورور. آلمان‌دا گویا سوسیالیست و کمونیست اثرلری آدی ایله یاییلمیش اولان هر شئی، کیچیک بیر استثنا ایله، همین چیرکین و پوزوجی ادبیات جمله‌سیندن دیر^۱

۲- محافظه‌کار سوسیالیسم، یاخود بورژوا سوسیالیسمی

بورژوازی نین معین حصه‌سی بورژوا جامعه‌سینین وارلیغینی محکم‌تمک ایچون اجتماعی دردلری ساغالتماق ایسته‌ییر.

^۱ - ۱۸۴۸ - نجی ایلهده کی انقلاب طوفانی بوتون بو ایبرنج جریان‌ی آرادان قالدیردی و اونون نماینده‌لرینی سوسیالیسم آدی ایله احتکار ایتمک هوسیندن سالدی. بو جریانین عمده نماینده‌سی و کلاسیک تیپی جناب کارل گرون دیر. / ۱۸۹۰ - نجی ایل آلمان دیلینده نشرینه انگلسین قیدی. /

بورایا اقتصادچیلار، خیرییهچیلر، انسان پرورلیک مدافهچیلری، زحمتکش طبقه‌لرین رفاهی ایچون چالیشانلار، خیرییهچیلیک تشکیل ایده‌نلر، حیوانلاری حمایه جمعیتلرینین عضولری، عیاش‌لیقلا مبارزه جمعیتلرینین بانیلری، ان مختلف نوع‌لردن اولان وجسیز اصلاحات‌چیلار داخلدیرلر. بو بورژوا سوسیالیسمی بوتوو استثمار شکلینه سالیئیردی.

مثال اولاراق پرودونون "بوخسوللوق فلسفه‌سی" اثرینی گوسترهک بورژوا سوسیالیستلر معاصر جامعه‌نین حیات شرائطینی ساخلاماق ایسته‌ییر، لکن بو شرائطدن لایه اولاراق دوغان مبارزه و قورخولاری ایسته‌میرلر.

اونلار معاصر جامعه‌نی ساخلاماق ایسته‌ییر، لکن اونی انقلابی‌لشدیرن و پوزان عنصرلری ایسته‌میرلر. اونلارین پرولتاریاسیز بورژوازی اولماسینی ایسته‌ردیلر. بورژوازی‌نین حکم سوردوگی دنیا، البته، اونا ان یاخشی بیر دنیا کیمی گورونون. بورژوا سوسیالیسمی تسلی ویرن بو تصویری آز چوخ بوتوو بیر سیستم شکلینه سالییر. بورژوا سوسیالیسمی نوز سیستمینی حیاتا کچیرمگه و تزه ارشلیمه گیرمگه پرولتاریائی دعوت ایتمکله، اصلینده آنجاق بونی طلب ایدیر که، پرولتاریا ایندیکی جمعیتده قالسین، لکن بو جامعه‌نین منفور بیر شئی اولماسی تصورونی بیر طرفه آتسین.

بو سوسیالیسمین نسبتاً آز منتظم، لکن داها عملی اولان آیری بیر فرمی هر جور انقلابی حرکت علیه‌نه کارگر طبقه‌سینده منفی بیر مناسبات اویاتماغا چالیشاراق ثبوت ایتمک ایسته‌ییردی که، کارگر طبقه‌سینه بو و یا دیگر بیر سیاسی دگیشیک‌لیک دگیل، آنجاق مادی حیات شرائطی‌نین، اقتصادی مناسباتینین دگیشیلیمه‌سی فائده‌لی اولابیلر. لکن بو سوسیالیسم مادی حیات

شرائطی دگیشدیرمک دیدیکده، فقط انقلابی یوللا محو ایدیله‌بیلن بورژوا تولید مناسباتینن هیچ‌ده محو ایدیلمه‌سینی دگیل، همین تولید مناسباتی زمین‌ه‌سینده حیاتا کچیریلن، دیمه‌لی، سرمایه‌ایله مزدلی امک آراسینداکی مناسباتدا هیچ بیر شئی دگیشدیرمه‌ین، اولسا اولسا، فقط بورژوازی‌نین حکمرانلیغی خرچلرینی آزادان و اونون دولت اقتصادی ساده‌لشدیرن انضباطی یاخشیشدیرمالاری نظرده توتور.

بورژوا سوسیالیسمی آنجاق ساده‌جه بیر ناطق جمله‌پردازلیغینا چویریلدیگی زمان نوزونون ان مناسب افاده‌سینی تاپیر.

آزاد تجارت! نوزی‌ده کارگر طبقه‌سینین خیرینه، حمایه گمرکلری! نوزی‌ده کارگر طبقه‌سینین خیرینه، بیر آداملیق حبس‌خانالار! نوزی‌ده کارگر طبقه‌سینین خیرینه. بورژوا سوسیالیسمی نین یگانه جدی سویله‌دیگی سون سوزی باخ بودور. بورژوازی‌نین سوسیالیسمی بنله بیر مدعادان عبارتدیر که، بورژوالار بورژوادیر، نوزی‌ده کارگر طبقه‌سینین خیرینه.

۳- تنقیدی اوتوپیک سوسیالیسم و کمونیسم

بیز بورادا تزه دورون بوتون بویوک انقلابلاریندا پرولتاریانین طلبلرینی افاده ایدن ادبیاتدان /بابوفون اثرلری و سایره/ بحث ایتمیریک.

عمومی هیجان زمامی، فنودالیسم جامعه‌سینین یخیلدیگی دورده پرولتاریانین نوز طبقاتی منافعی بلاواسطه حیاتا کچیرمک یولونداکی بیرینجی ابتکارلاری پرولتاریانین نوزونون انکشاف ایتمه‌میش اولماسی اوزوندن، هابنله اونون

آزادالینغا چیخماسی ایچون مادی شرائطین اولماسی اوزوندن لاید صورتده بوشا چیخیردی، چونکه بو شرائط فقط بورژوا دورونون محصولی دیر. پرولتاریانین بو بیرینجی حرکاتلاری زماتی بوراخیلان انقلابی ادبیات نوز مضمونی جهندن لاید صورتده مرتجع ادبیات دیر. بو ادبیات عمومی بیر آسکتیسم و قابا بیر برابرچیلیک تبلیغ ایدیر.

اصلینده سوسیالیست و کمونیست سیستمی، سن سیمونون، فوریه‌نین، ائوننین سیستمی و ساینه پرولتاریا ایله بورژوازی آراسینداکی مبارزه‌نین انکشاف ایتمه‌میش اولوغی بیرینجی دورونده میدانا چیخیر، بو دوری یوخاریدا تصویر ایتیشیک (باخ: "بورژوازی و پرولتاریا").

بو سیستمی اختراع ایدهنلر، دوغرودور، طبقه‌لرین تضادینی، هابنله حاکم جامعه‌نین نوز داخلینده داغیدجی عنصرلرین تاثیرینی گورورلر.

لکن اونلار پرولتاریانین نوزونون هیچ بیر تاریخی فعالیتینی، اونا مخصوص هیچ بیر سیاسی حرکاتی گورمورلر.

طبقاتی آنتاگونیسمن صنایعین انکشافی ایله علاقه‌دار اولاراق انکشاف ایتدیگینه‌گوره، اونلاردا عینی ایله پرولتاریانین آزاد اولماسی ایچون لازم گلن مادی شرائطی هله تاپا بیلمیرلر و بو شرائطی یاراداجاق اجتماعی علم، اجتماعی قانونلار آختاریلار.

اجتماعی فعالیتین یرینی اونلارین شخصی اختراعچیلیق فعالیتینی، آزاد اولماق ایچون لازم گلن تاریخی شرائطین یرینی خیالی شرائط، پرولتاریانین بیر طبقه حالیندا تدریجاً تشکیل اولمونماسینین یرینی اونلارین ایدوردوقلاری نسخه اساسیندا جامعه‌نین تشکیل ایدیلمه‌سی توتمالی ایمیش. اونلارین فکرینجه،

بوتون دنیائین گلهجک تاریخی اونلاریناجتماعی نقشه‌لرینی تبلیغ ایتمکدن و عملی صورتده حیاتا کچیرمکدن عبارت اولور.

دوغرودور، اونلار آنلابیرلار که، بو نقشه‌لری ایله، عمدده اولاراق، ان جفاکش بیر طبقه اولان کارگر طبقه‌سینین منافعینی مدافعه ایدیرلر. اونلارین فکرینجه، پرولتاریا آنجاق بئله بیر ان جفاکش طبقه کیمی موجوددور.

لاکن طبقاتی مبارزه‌نین انکشاف ایتمه‌میش فرمی، هابئله حیاتدا اونلارین نوز وضعیتنی اوزوندن اونلار نوزلرینی بو طبقاتی آنتاگونیسمدن یوکسکده حساب ایدیرلر. اونلار جامعه‌نین بوتون عضولرینین، حتی ان یاخشی شرائطده اولانلارینین دا وضعیتینی یاخشیلاشدیرماق ایسته‌ییرلر. بونا گورده اونلار، هیچ بیر فرق قویمدان، دائم بوتون جامعه‌یه، حتی عمدده اولاراق حاکم طبقه‌یه مراجعت ایدیرلر. اونلارین فکرینجه، اونلارین سیستمینی تکجه باشا دوشمک کفایتدیر که، بو سیستم ممکن اولان جامعه‌لردن ان یاخشیمی حقیقده دوزلدیلیمیش ان یاخشی بیر نقشه حساب ایدیلین

بونا گورده اونلار هر جور سیاسی فعالیتی، خصوصیه هر جور انقلابی فعالیتی رد ایدیرلر، اونلار نوز مقصدارینه دینج یوللا چاتماق ایسته‌ییرلر، خیردا و، البته، باش توتمایان تجربه‌لر واسطه‌سیله، نمونه گوسترمکله تزه اجتماعی احکاما یول آچماغا چالیشیرلار.

گلهجک جامعه‌نین بو خیالی تصویری پرولتاریائین هله چوخ آز انکشاف ایتیمیش اولدوغی و بونا گورده نوز وضعیتینی هله خیالی بیر شکله تصور ایتدیگی زمان میدانا گلیر، بو خیالی تصویر پرولتاریائین بوتون جامعه‌نی دگیشدیرمک ایچون بویوک بیر دوغور اولان بیرینجی جوشغونلو غوندان ایره‌لی گلیر.

لکن بو سوسیالیست و کمونیست اثر لرینده تنقیدی عنصرلرده واردیر. بو اثرلر موجود جامعه‌نین بوتون اساسلاری اوزرینه هجوم ایدیر. بونا گورده همین اثرلرده کارگرلرین معارف‌نامه‌سی ایچون سون درجه قیمتلی مدرکالر ویرلیمیشدی. گله‌جک جامعه حقیقده اونلارین چیخاردیقلاری مثبت نتیجه‌لر، مثلا، شهرله کند آراسینداکی تضادین محو ایدیلمه‌سی^۱، عانله‌نین، خصوصی وارلانمانین مزدلی امگین محو ایدیلمه‌سی، اجتماعی آهنگدارلیق اعلان ایدیلمه‌سی، دولتین ساده‌جه تولیدی اراده ایتمگه چویریلمه‌سی، بوتون بو مدعالار فقط طبقاتی تضادین آرادان قالدیریلماسی ضرورتینی افاده‌ایدیر، همین تضاد او زمان تره‌جه انکشاف ایتمگه باشلامیشدی و اونلار هله معین بیر شکل آلامیش آنجاق ابتدائی حالدا معلوم ایدی. بونا گورده همین مدعالاردا هله تماما خیالی کاراکتر داشییر.

تنقیدی خیالی سوسیالیسمین و کمونیسمین اهمیتی تاریخی انکشافا عکس نسبتده‌دیر. طبقه‌لر مبارزه‌سی انکشاف ایدیب گیتدی‌کجه داها معین فرملار آلدیقجا، همین مبارزه‌دن یوکسکلره قالماق ایچون گوستریلن بو خیالی سعی، همین مبارزه‌نین بو خیالی یوللا آرادان قالدیریلماسی بوتون عملی معناسینی و بوتون نظری قیمتینی ایتیریر. بونا گورده همین سیستم‌لرین باتی‌لری بیر چوخ جهتن انقلابی احوال روحیه‌لی اولسادا، اونلارین شاگردلری همیشه مرتجع طریقتلر تشکیل ایدیرلر. بونلار پرولتاریائین سونراکی تاریخی انکشافینا باخمایارق، نوز معلم‌لرین کهنه باخیشلاریندان برک‌برک یاپیشیرلار. بونا گورده اونلار آردیجیل صورته طبقاتی مبارزه‌نی تزه‌دن کتشدیرمگه و تضادلاری باریشدیرماغا چالیشیرلار. اونلار هله‌ده نوز

^۱ - ۱۸۸۸ - نجی ایل انگلیس دیلینده نشرینده بو یر بنله افاده ایدیلیمیشدیر: "اونلارین تکلیف ایتدی‌کلری عملی تدبیرلر، مثلا شهرله کند آراسینداکی فرقین محو ایدیلمه‌سی"

اجتماعی تخیلیرینی تجربه‌لر یولی ایله حیاتا کچیرمک، آیری آیری فالانسترلر دوزلتمک، داخلی کلونیلر /Home-Colonise/ تشکیل ایتمک، تزه ارشلیمین کچیک نسخه‌سی اولان بالاجا ایکارییا^۱ قورماق کیمی خیال‌لار بسله‌ییرلر، و بوتون بو خیالی قصرلری تیکمک ایچون بورژوا قلب‌لرینین و پول کیسه‌لرینین انسان سنوه‌لیگینه مراجعت ایتمگه مجبور اولورلار. تدریجا بونلار یوخاریدا تصویر اولونموش ارتجاعی و یا محافظه‌کار سوسیالیستلر جرگه‌سینه دوشورلر و اونلاردان آنجاق بونونلا فرق‌لنیردیله که، داها منتظم بیر پداننتلیق گوستریر و نوز اجتماعی علم‌لرینین اعجاز‌کار بیر قوه‌سی اولماسینا فاناتیک اعتقاد بسله‌ییرلر.

بونا گورده اونلار بو قدر قیزغینلیقلا کارگرلرین هر جور سیاسی حرکتی علیهینه چیخیر و بئله دوشونورلر که، بو حرکات آنجاق تزه احکاما کورکورانه اینانماقدان ایره‌لی گلیر.

انگلس‌تاندان اوان‌چیلر چار‌تیستلر علیهینه، فرانسه‌ده فوریه‌چیلر سه رفورمیستلر^۲ علیهینه چیخیرلار.

^۱ - فوریه‌نین نظرده توتدوغی سوسیالیست کلونیلری فالانستر آدلانیردی، کابه نوز خیالی مملکتینی، سونرالار آمریکا‌داکی نوز کمونیزست کلونیسینی ایکارییا آدلانیریردی. /۱۸۸۸-نجی ایل انگلیس دیلینده نشرینه انگلسین قیدی./

اوان نوز نمونه‌سی کمونیزست جمعیتلرینی Home-colonies/ممکت داخلینده کلونیلر/آدلانیریردی. فوریه‌نین نظرده توتدوغی اجتماعی قصرلر فالانستر آدلانیردی. ایکارییا اوتوپیک-خیالی مملکتیه دیلییردی که، بونون‌دا کمونیزست موسسه‌لرینی کابه تصویر ایتمیشدی. /۱۸۹۰-نجی ایل آلمان دیلینده نشرینه انگلسین قیدی./

^۲ - ۱۸۴۳-نجی ایلدن ۱۸۵۰-نجی ایل‌دهک پاريسده چیخان Reform ("اصلاحات") روزنامه‌سینین طرفدارلاریندان بحث اولونور. ت. ه.

مختلف مخالفتچی حزبله کمونیستلرین مناسباتی

۲- نجی بولمه دییئلنردن سونرا، آرتیق تشکل تاپمیش کارگر حزبلرینه کمونیستلرین مناسباتی، یعنی انگلستاندا چارتیستلره و شمالی آمریکادا آغرار اصلاحاتی طرفدارینا اونلارین مناسباتی آیدیندیر.

کمونیستلر کارگر طبقه‌سینین ان یاخین مقصد و منافی یولوندا مبارزه ایدیرلر، لکن عین زماندا بو گونکی حرکاتدا اونلار حرکاتین گله‌جگینی‌ده مدافعه ایدیرلر. فرانسه‌ده، محافظه‌کار و رادیکال بورژوازی علیهینه مبارزه‌ده کمونیستلر سوسیالیست-دموکرات حزبه^۱ قوشولورلار، بونونلا برابر انقلابی عنعنهدن ایره‌لی گلن عباره و خولیلارلا تنقیدی یاناشماق حقوقوندان‌دا ال چکمیرلر. سوننده اونلار رادیکال‌لارا کمک ایدیر، لکن بونی‌دا نظردن قاچیرمیرلر که، همین حزب بیربیرینه ضد عنصرلردن، قسما فرانسه سیاغی دموکراتیک سوسیالیستلردن، قسامده رادیکال بورژوالاردان عبارتدیر.

۱- بو حزبی او زمان پارلماندا لئدرو- رولن، ادبیاتدا لوئی بلان، گونده‌لیلمطوبو‌عاتدا روزنامه‌سی تمثیل ایدیردی. اونلار ایشلتدیکلری بو آدی- سوسیالیست- دموکرات حزبی آدینی- دموکراتیک و یا جمهورچی حزبین آز چوخ سوسیالیست رنگینه بویانمیش حصه‌سینه ویرمیشدیلر. /۱۸۸۸-نجی ایل انگلیس دیلینده نشرینه انگلسین قیدی./ فرانسه‌ده نوزونی سوسیالیست- دموکرات حزبی آدلاندیران حزبی سیاسی حیاتدا لئدرو- رولن، ادبیاتدا لوئی بلان تمثیل ایدیردی، بله‌لیکله بو حزب معاصر آلمان سوسیال دموکراسیسیندن برله گوی قدر فرقلی ایدی./ ۱۸۹۰-نجی ایل آلمان دیلینده نشرینه انگلسین قیدی./

لهستان لیلا ر آراسیندا کمونیستلر آغرار انقلابینی ملی آزادلیق ایچون شرط قویان حزبه، ۱۸۴۶-نجی ایلده کراکف عصیانینی دوغوران حزبه کمک ایدیرلر.

آماندا بورژوازی انقلابی چیخیش ایتدیگینه گوره، کمونیست حزبی اونونلا ال بیر اولوب مطلق مونارشی، فنودال تورپاق مالکیتی و ارتجاعچی دارگوزلر علیهینه مبارزه ایدیر.

لکن کمونیست حزبی بورژوازی ایله پرولتاریا آراسیندا اولان دشمن تضادینی کارگرلرین ممکن قدر داها آیدین باشا دوشمه لری ایچون هر دقیقه چالیشیر که، آلمان کارگرلری بورژوازی حکمرانلیغینین یاراتمالی اولدوغی اجتماعی و سیاسی شرنطدن اونون نوزی علیهینه درحال بیر سلاح کیمی استفاده ایده بیلسینلر آمانداکی ارتجاعچی طبقه لر یخیلدیقدان سونرا درحال بورژوازینین نوزی علیهینه مبارزه باشلان سین.

کمونیستلر عمده دقتلرینی آمانا ویریرلر، چونکه آلمان بورژوا انقلابی عرفه سینده دیر. چونکه آلمان بو چویریلیشی عمومیتله اروپا مدنییتینین داها مترقی شرانطینده ایده جکدیر، ۱۷-نجی عصرده کی انگلستان و ۱۸-نجی عصرده کی فرانسه ده اولان پرولتاریادان خیلی آرتیق انکشاف ایتمیش بیر پرولتاریا ایله ایده جکدیر. آلمان بورژوا انقلابی پرولتار انقلابینین فقط بلاواسطه مقدمه سی اولایبیر.

بیرسوزله، کمونیستلر هر یرده موجود اجتماعی و سیاسی قورولوش علیهینه یونلدیلن هر جور انقلابی حرکاتا کمک ایدیرلر.

بوتون بو حرکاتلاردا اونلار مالکیت مسئله‌سینی، اونون چوخ و یا آز انکشاف ایتمیش بیر فرم آلماسیندان آسیلی اولمایان، حرکاتین اساس مسئله‌سی کیمی بیرینجی یره قویورلار.

نهایت، کمونیستلر هر یرده بوتون مملکتلرین دموکراتیک حزبلرینین بیرلشمه‌سینه و راضیلیغا کلمه‌سینه چالیشیرلار.

کمونیستلر نوز باخیش و نیتلرینی گیزلتمگی منفور بیر شئی حساب ایدیرلر. اونلار آچیق بیلدیریرلر که، مقصدلری فقط بوتون موجود اجتماعی قورولوشی زوراکلیقلا یخماق یولی ايله الدهه ایدیله‌بیلر. قوی حاکم طبقه‌لر کمونیست انقلابی مقابلنده لرزه‌یه دوشسونلر. پروتلارلار بو انقلابدا نوز زنجیرلریندن سوای هیچ بیر شئی ایتیرمه‌یچکلر. قازاناجاقلاری بوتون دنیا اولاجاقدیر.

بوتون دنیا پروتلارلاری بیرلشین

بعضی اصطلاحلارین فهرستی

آنتاگونیزم	تضاد آشتی ناپذیر
آوانگارد	پیشگام
آسکیتسم	ترک دنیا، ریاضت
انستینکتیو	غریزی
اپیدمی	بیماری همگانی
ایدیل لیک مناسبات	احساساتی مناسبات
اوتوپیک	تخیلی
بیولورژی	زیست شناسی
پاتریارکال	پدرشاهی
پدانت	عالم نما
پالوپر	مسکین، فقیر
پالوپریسم	فقر همگانی
پرینسیب	اصل
پروسه	جریلن، روند

نمونه وار	تیپیک
صنف	سلک
رقت قلب، احساس	سائتیمنتالیسم
علامت	سیگنال
جهان وطنی	کسموپاتیک
بورج، اعتبار	کریدیت
سلطنت	منارشی
سلطان	مونارش
حداقل	مینوم
سلسله مراتب	هرارشی

پیگیر	آر دیچیل
مترسک	اویوق
سرو	تحکیم لی
سرواژ	تحکیم چیلیک
کامل	دولغون
غنی	زنگین
مقابل	قارشی

فرآورده

معمولات

توده

كتله

مالک

ملکدار

۱۳۵۵ (۱۹۷۶)

ترتیب ادیب چاپاحاضرلایان: ا. لاهرودی

تایپ الیین: الدوز آذری

کتابخانانین اینترنت آدرسہ: <http://www.nashr.de/>

یاشار آذری نین ایمل آدرسہ: yasharzarri@gmail.com

نشر کارگری سوسیالیستی نین مسؤلہ: یاشار آذری

یازیلان تاریخ: ۱۳۸۵